

Bulleten

Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi

№ 4

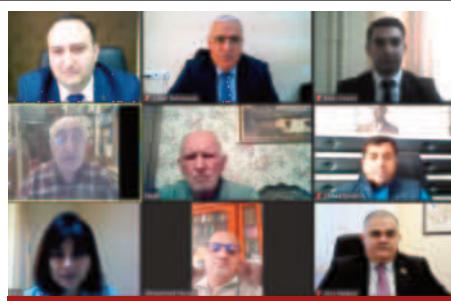
iyul-dekabr

2021

səh.25

"Ulu öndər Heydər Əliyevin
Azərbaycanın inkişafı
namənə xidmətləri"
məvzusunda videokonfrans

İCTİMAİ NƏZARƏT ŞURASININ İCLASI

səh.5

Azərbaycan İlahiyyat
Institutunun üçüllük
fəaliyyətinə həsr olunmuş
onlayn tədbir

səh.7-8

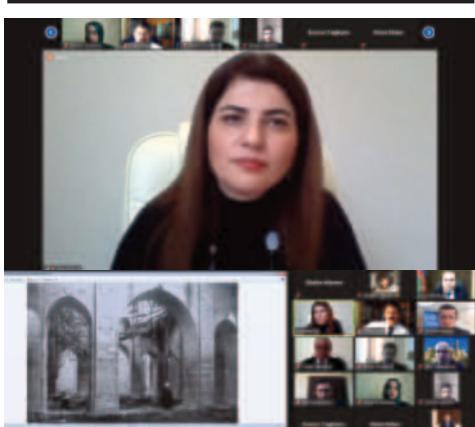

Beynəlxalq Ana Dili Günü münasibətilə vebinar

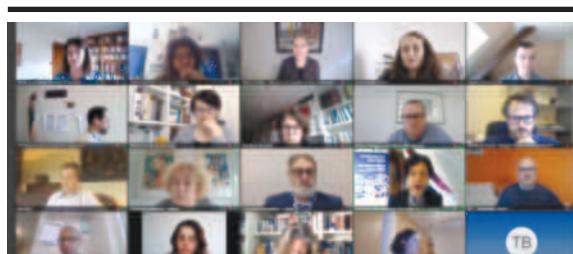
səh.12

"Türk
dünyasının
görkəmlı
ictimai-siyasi
xadimi –
Əhməd bəy
Ağaoğlu"
məvzusunda
keçirilmiş
Simpoziumun
materialları
çap olunub

səh.9

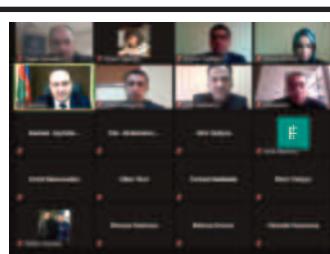

31 Mart – Azərbaycanlıların
Soyqırımı Günü anılıb səh.19-20

All rektoru Avropa Şurası İşçi qrupunun
iclasına qatılıb

səh.18

"40 hədis" yarışması
səh.17

All rektoru
beynəlxalq
elmi-
praktiki
konfransa
qatılıb

səh.30

İLAHİYYAT
FAKÜLTƏSİNİN
DEKANI
BEYNƏLXALQ
SIMPOZİUMDA

səh.30

"Dini-İrfani və fəlsəfi kontekstdə Nizami Gəncəvi
YARADICILİĞİ" məvzusunda respublika elmi konfransı

səh.
28-29

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun psixoloqu İlkin Kazımlının 3 iyun 2021-ci il tarixdə tələbələrlə imtahanqabağı onlayn görüşü təşkil olunub.

İ.Kazımlı tələbələrin əsasən imtahan zamanı bir sıra psixoloji və fiziki problem yaşadıqlarını qeyd edib. O, imtahan gərginliyini aradan qaldıran bir sıra üsuldan bəhs edib. Vurğulayıb ki, planlı olaraq imtahana hazırlaşmaq üçün daxili motivasiya vacibdir. “Stress imtahana girən hər bir şəxs üçün təbii haldır. Orta səviyyədə hiss edilən narahatlıq tələbələri daha çox motivasiya edərək oxumağa həvəsləndirir, onları məsuliyyətli olmağa yönləndirir”, – psixoloq qeyd edib.

Psixoloq, həmçinin imtahana hazırlıq zamanı tələbələrin diqqət edəcəkləri məqamları da nəzərə çatdırıb. Bildirib ki, vaxtin səmərəli bölgüsü, gündəlik iş qrafiki, planlı çalışmağın təmin edilməsi vacib məqamlardandır.

Tələbələrin psixoloqla onlayn görüşü

Görüş zamanı tələbələri narahat edən əsas psixoloji amillərə toxunulub və qarşılıqlı müzakirə əsasında təhsilalanların sualları psixoloq tərəfindən cavablandırılıb.

Xüsusi karantin dövründə tələbələrin onlayn dərslərdə fəal iştirak etmələri, pandemiya dövründə

stressdən uzaq qalmaq və xüsusi karantin rejiminə adaptasiya ilə bağlı problem yaşayan tələbələrlə psixoloq mütəmadi olaraq onlayn görüşlər keçirir.

Yay imtahan sessiyası dövründə İ.Kazımlının problemlı tələbələrlə fərdi onlayn konsultasiyalar keçirməsi nəzərdə tutulub.

Aİİ-nin rektoru və müəllimləri beynəlxalq simpoziumda iştirak ediblər

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru və müəllimləri 8 iyun 2021-ci il tarixdə “Orta Asiyadan Anadoluya İslam elmləri: şəhərlər, alimlər, əsərlər, məsələlər” mövzusunda beynəlxalq simpoziumda iştirak ediblər.

Türkiyə Cümhuriyyəti Karabük Universitetinin təşkilatçılığı ilə baş tutan beynəlxalq simpozium onlayn formatda keçirilib.

Qırğızıstan, Qazaxıstan və Özbəkistanın, o cümlədən digər ölkə universitet və tədqiqat təşkilatlarının alimlərinin iştirak etdikləri beynəlxalq tədbirdə İlahiyyat İnstitutunun rektoru, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqil Şirinov “İslam mədəniyyətinin inkişafında ortaasiyalı alimlərin rolü” mövzusunda çıxış edib.

A.Şirinov Orta Asiya alimləri haqqında ətraflı məlumat verərək, sözügedən mütefəkkirlərin İslam mədəniyyətindəki xidmətlərindən ətraflı söz açıb.

Beynəlxalq simpoziumda Aİİ İlahiyyat fakültəsinin dekanı, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Elnurə Əzizova “XVIII əsrde Türküstanda dastanlaşmış bir məqtəl nümunəsi: Sayqalinin “Rövzətüş-şühədə”ında ilk dövr İslam tarixinə baxış” mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. E.Əzizova məruzəsində türkdilli məqtəllərin təşəkkülünə təsir edən mənbələrin təsnifatını aparıb, bu növün daha çox filoloji cəhətdən tədqiq olunmuş bir nümunəsi kimi, Sabir Sayqalinin “Rövzətüş-şühədə” əsərini tarixi perspektivdən tədqiq edib.

İslamşunaslıq kafedrasının müdürü, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Əhməd Niyazov sözügedən simpoziumda “Zəməxşəri və Xarəzm” panelinin moderatorluğunu edib, həmçinin “XIX əsr Qafqazda islahatçılar və onların sosial həyata təsirləri” mövzusunda mühəzirə ilə çıxış edib. Əhməd Niyazov XIX əsr Azərbaycanda islahatçılıq hərəkatının qabaqcılları və onların maarifçilik fəaliyyəti barədə ətraflı məlumat verib.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun Birdəfəlik dissertasiya şurasında 9 iyun 2021-ci il tarixdə ilk dəfə dissertasiya işlərinin müdafiəsi keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının 2 noyabr 2020-ci il tarixli F-152 sayılı əmrinə əsasən, 7213.01 – “Dinşünaslıq” ixtisası

üzrə Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda yaradılmış BFD 4.03 Birdəfəlik dissertasiya şurasında dissertasiya işlərinin müdafiəsi keçirilib.

Dissertasiya işlərinin müdafiəsi “ZOOM” programı vasitəsilə onlayn formatda təşkil olunub.

Birdəfəlik dissertasiya şurasında dissertasiya işlərinin müdafiəsi keçirilib

Məlumat üçün bildiririk ki, 7213.01 – “Dinşünaslıq” ixtisası üzrə fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün Aliyə Samir qızı Mürsəlovanın “İslamda vərəsəlik hüququ (hənəfi məzhəbi əsasında)” və Dürdanə Şükür qızı

kirəsinin keçirilməsi qayadaları” və “Karantin dövründə fəlsəfə doktoru və elmlər doktoru dissertasiyalarının müzakirə, seminar və müdafiəsinin keçirilmə qaydaları”na uyğun formada təşkil edilib.

Qeyd edək ki, Aİİ-nin nəzdində fəlsəfə elmləri sahəsində fəlsəfə doktoru dissertasiyalarının müdafiəsinin təşkili üçün yaradılan Birdəfəlik dissertasiya şurası “Dinşünaslıq” və “Dinin tarixi və fəlsəfəsi” ixtisasları üzrə fəaliyyət göstərir.

Birdəfəlik dissertasiya şurası Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 11 iyun tarixli 728 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Elmi dərəcələr verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 4.9-cu bəndinə əsasən, “Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası haqqında Əsasnamə”nin 4.2.1-ci yarimbəndi və 4.8-ci bəndinə müvafiq olaraq yaradılıb.

Cəfərlinin “Müasir islamşunaslıqda “həqiqi İslam” konsepsiyası” mövzularında dissertasiya işlərinin müdafiəsi baş tutub.

Müdafiə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının “Fəlsəfə doktoru dissertasiyalarının müza-

Aİİ-də Özbəkistan Beynəlxalq İslam Akademiyasının silsilə mühazirələri başlayıb

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda müəllim, tələbə və əməkdaşlar üçün 10 iyun 2021-ci il tarixdə Özbəkistan Beynəlxalq İslam Akademiyası tərəfindən təşkil olunmuş silsilə mühazirələr başlayıb.

Mühazirələr “ZOOM” programı vasitəsilə onlayn formatda keçiriləcək.

Özbəkistan Beynəlxalq İslam Akademiyasının Elmi işlər və innovasiyalar üzrə prorektoru, filologiya elmləri doktoru, professor Zahidcan İslamov açılış nitqi ile çıxış edərək, Özbəkistan ilə Azərbaycan arasında tarixi kökləri olan dostluq münasibətlərindən həhs edib. İki dövlət arasında ikitərəfli və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində mövcud olan əlaqələrdən danışır.

Daha sonra Z.İslamov Aİİ ilə Öz-

bekistan Beynəlxalq İslam Akademiyası arasında birgə elmi-pedaqoji və tədqiqat işlərinin aparılması sahəsində imzalanmış Anlaşma Memorandumun icrası ilə bağlı İlahiyyat İnstitutunun müəllim-tələbə heyətinə, əməkdaşlarına mühazirələrin keçirilməsinin əhəmiyyətini vurgulayıb.

Özbəkistanın İmam Matrudi Beynəlxalq Elm Tədqiqat Mərkəzinin direktoru, tarix elmləri doktoru Davronbek Maxsudov söz alaraq, “Mavəräünnehrdə təfsir elmi” mövzusunda mühazirə ilə çıxış edib.

D.Maxsudov məruzəsində təfsir elminin ilahiyyatın əsas bölmələrindən biri olduğunu vurğulayaraq, Quranı oxuyub anlamaq üçün bu sahəyə yiyələnməyin vacibliyini söyləyib. Daha sonra təfsir elminin

yaranması, inkişafi və bu sahənin alımları haqqında ətraflı məlumat verib. Təfsir elminin Mavəräünnehrdə inkişafi və bugünkü qədər olan tarixi haqqında bilgi verərək, Orta Asiya dövlətlərində İslam mədəniyyəti və tarixinə bəxş etdiyi töhfələrdən söz açıb.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu və Özbəkistan Beynəlxalq İslam Akademiyası arasında imzalanan Anlaşma Memorandumaa əsasən, hər iki ali təhsil müəssisəsinin fakültə və kafedraları arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı əsaslanan elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, birgə layihələrin reallaşdırılması, professor-müəllim heyəti və doktorantlar üçün qarşılıqlı akademik səfərlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun tələbələri arasında 11 iyun 2021-ci il tarixdə Fiqh yarışması keçirilib. Müsabiqə "ZOOM" platforması üzərindən təşkil olunub.

Yarışmanın münsiflər heyətində İnstitutun İslamşünaslıq kafedrasını müdürü, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Əhməd Niyazov, müəllimlərdən – fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru İbrahim Quliyev, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Vüqar Səmədov təmsil olunublar.

Aİİ-nin rektoru, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqil Şirinov tədbir iştirakçılarını salamlayaraq bildirib ki, dərin dini və dünyəvi biliklərə, yüksək intellektə malik kadrların yetişdirilməsi İnstitutun qarşıya qoymuş olduğu vəzifələrdəndir.

A.Şirinov vurğulayıb ki, belə yarışmalar gənclərin ümumi biliyini və dünyagörüşünü artırır, onlara öz biliklərini sərbəst ifadə etmək təcrübəsi qazanmağa imkan verir.

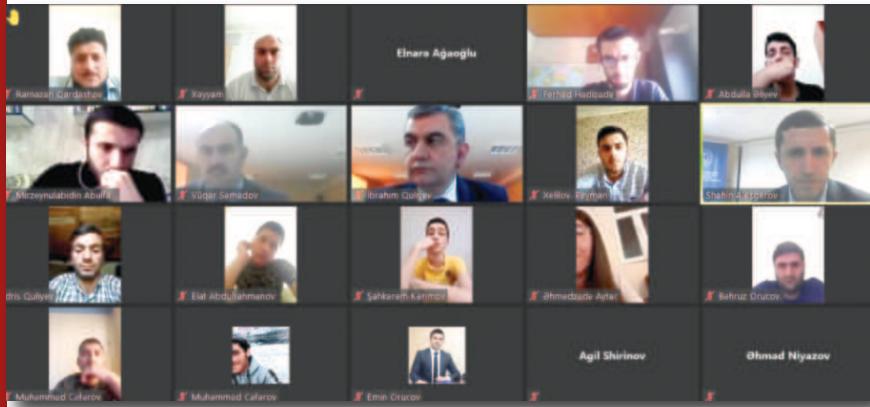
Rektor daha sonra qeyd edib ki, fiqh, hədis, əqaid elmləri üzrə tələbələr arasında mütəmadi olaraq müsabiqələr təşkil ediləcək.

Tələbələr arasında Fiqh yarışması

Fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Əhməd Niyazov söz alaraq, gənclərə müsabiqənin şərtləri haqqında ətraflı məlumat verib, yarışmanın ilk dəfə keçirildiyini, lakin mütəmadi davam edəcəyini vurgulayıb.

isə Aytac Əhmədzadə layiq görünlüblər.

Müsabiqənin sonunda qaliblər mükafatlandırılıb, iştirakçılara diplom və təşəkkürnamələr təqdim edilib.

Tələbələr tərəfindən maraqla qarşılanan yarışmada qaliblər münsiflər heyətinin qiymətləndirməsi əsasında müəyyən olunub. Beləliklə, Fiqh yarışmasında birinci yerə Peyman Xəlilov, ikinci yerə Bəhruz Orucov, üçüncü yerə

Ali təhsil müəssisəsində tələbələrin dünyagörüşünün formalasdırılması, intellektual səviyyələrinin, elmi biliklərinin artırılması, gələcəkdə mütəxəssis kimi yetişmələri üçün müxtəlif yarışmalar, müsabiqələr keçirilir.

15 iyun – Milli Qurtuluş Gününa həsr olunmuş videokonfrans

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 14 iyun 2021-ci il tarixdə 15 İyun – Milli Qurtuluş Gününe həsr olunmuş videokonfrans keçirilib. Videokonfransda Aİİ-nin rektoru, rəhbər heyəti, müəllimlər və tələbələr iştirak ediblər.

İnstitutun rəhbəri, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqil Şirinov videokonfrans iştirakçılarını salamladıqdan sonra, ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan dövlətçiliyinin möhkəmləndirilməsində və müstəqiliyimizin qorunmasına misilsiz tarixi xidmətlərindən bəhs edib.

Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi mövcudluğunu qoruyub saxlamasının, inkişafının, ölkəmizdə sabitlik və həmrəyliyin təmin edilməsinin bilavasitə Ulu Öndərin xidmətləri ilə bağlı olduğunu vurgulayan rektor A.Şirinov dünya şöhrətli siyasi xadim Heydər Əliyevin yenidən hakimiyyətə qayıtmasının xalqımızın çoxxərlik tarixinə təleyükü möhtəşəm siyasi hadisə kimi yazıldığını nəzərə çatdırıb.

Aİİ rəhbəri daha sonra ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsi istiqamətində aparılan işlər, ölkəmizin inkişafında, milli-mənəvi dəyərlərin zənginləşdiril-

məsində, dövlət müstəqilliyinin və təhlükəsizliyinin qorunmasına həyata keçirilən siyaset haqqında da məlumat verib.

Rektor qeyd edib ki, əsası Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan ordu quruculuğu siyasetinin Prezident cənab İlham Əliyevin layiqli şəkildə davam etdirilməsi neticəsində 44 günlük Vətən müharibəsində qələbə qazanmışız mümkün oldu.

Videokonfransda çıxış edən millət vəkili, AMEA Qafqazşünaslıq İnstitutunun direktoru, tarix elmləri doktoru, professor Musa Qasımlı ümummilli lider Heydər Əliyevin ictimai-siyasi fəaliyyəti dövründə hər zaman Azərbaycan xalqının maraqlarına, Azərbaycan dövlətinin inkişafına xidmət etdiyini deyib. Həmin dövrdə Azərbaycanın düşdüyü vəziyyəti, baş verən hadisələri, faktları xronoloji ardıcılıqla xatırlayan tarixçi alim Musa Qasımlı ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın tələbi ilə 1993-cü ildə növbəti dəfə hakimiyyətə gəlişi ilə ölkəmizdə dövlət quruculuğu prosesinin yeni nümunəsinin yarandığını vurgulayıb.

Videokonfrans tədbir iştirakçılarının və tələbələrin qarşılıqlı müzakirəsi ilə davam edib.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu və Biləsuvar abituriyentlərinin görüşü keçirilib

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu ilə Biləsuvar abituriyentlərinin 16 iyun 2021-ci il tarixdə onlayn formatda görüşü təşkil olunub.

Tədbir “ZOOM” platforması üzərindən təşkil olunub. Biləsuvar rayonunun məktəb direktorları və ərazi üzrə builki abituriyentlər, həmçinin onların valideynləri görüşdə iştirak ediblər.

Mərasimi giriş nitqi ilə açan Biləsuvar Rayon Təhsil Şöbəsinin müdir müavini Əlisafə Qəmbərov tədbirin əhəmiyyətindən bəhs edib. Rayon Təhsil Şöbəsinin “Universitetlərimizi tanıyaq” layihəsi çərçivəsində təşkil etdiyi görüşün abituriyentlərə ali məktəblərə ix-tisas seçimi zamanı kömək edəcəyini vurğulayıb.

Daha sonra Aİİ-nin Elm və innovasiyalar üzrə prorektoru, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Mirniyaz Mürsəlov çıxış edib. O, tələbələrin daha yaxşı təhsil almaları

fürsətindən istifadə etməyə tövsiyə etdi. Təhsil müəssisəsi tədrisin keyfiyyətinin artırılmasına, müəllimlərin gündəlik fəaliyyətinə yaradıcı yanaşmalarına, tələbələrin tədrisə marağının artırılmasına, fənlər üzrə bilik və bacarıqlarının inkişafına çalışır. Bundan başqa, tələbələrin ödənişsiz geyim və yeməklə təmin ediləcəklərini, dərslərdən əlavə, ayrıca xarici dil kurslarına cəlb olunacaqlarını və digər üstünlüklərə yiyələnəcəklərini də nəzərə çatdırır.

Aİİ-nin Magistratura və doktorantura şöbəsinin müdürü Fidan Yusifova təqdimatla çıxış edərək, ali təhsil müəssisəsinə qəbul prosesinin təşkili, həmçinin mövcud ixtisaslar haqqında geniş məlumat verib. İnstituta qəbul olunmuş hər bir abituriyentin dövlətin qayğı və diqqəti ilə yaradılmış lazımı şəraitdən, ödənişsiz təhsil və digər imtiyazlardan tam yararlanacağı bildirib.

Görüşün sonunda abituriyentləri maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

“Sənədlər toplusu” nəşr edilib

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun (Aİİ) hazırladığı “Sənədlər toplusu” kitabının ikinci nəşri dərc olunub. Qeyd edək ki, nümunənin yeni nəşrində bir sıra əlavələr yer alıb.

Baş redaktoru Aİİ-nin rektoru, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqıl Şirinov olan topluda ali tədris müəssisəsinin həyatının bütün sahələrini tənzimləyən 40-a qədər sənəd mövzular üzrə 6 bölmədə verilib. Kitab İnstitutun idarəetmə orqanları, strukturu, təşkilatları, tədrisin təşkili, elmi fəaliyyəti və müəssisədə-xili nizam-intizama dair əsasnamə, təlimat, qayda və məlumatları ehtiva edir. Kitab, əsasən, təhsil prosesi iştirakçılarının istifadəsi üçün nəzərdə tutulub.

Mövcud olan bölmə və strukturların fəaliyyətini tənzimləyən sənədlərin hazırlanmasında Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına, “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanlarına, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarlarına, Aİİ-nin Nizamnaməsinə və Azərbaycan Respublikası ərazi-sində qüvvədə olan digər qanunvericilik aktlarına istinad olunub.

Gələcəkdə İnstitutun fəaliyyət dairəsinin genişləndirilməsi, yeni struktur bölmələrinin yaradılması ilə mövcud əsasnamə və qaydaların təkmilləşdirilməsi, həmçinin yeni sənədlərin hazırlanması nəzərdə tutulub.

Məlumat üçün bildirək ki, Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu kitab və dərsliklərin nəşri ilə bağlı bir sıra layihələr həyata keçirir. “İlahiyyat nəşrləri” adı altında layihəyə Aİİ müəllimlərinin və bu sahədə çalışan mütəxəssislərin kitablarının nəşri da-xildir.

Ali təhsil müəssisəsinin qarşısına qoyduğu məqsədlərdən biri də ilahiyyat sahəsindəki problemləri araşdırmaq, beynəlxalq standartlara cavab verən tədqiqatlar aparmaq və onları nəşr etdirməkdir.

SƏNƏDLƏR TOPLUSU

«Fəlsəfənin əhəmiyyəti və onun sosial həyatdakı rolü» mövzusunda vebinar

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 18 iyun 2021-ci il tarixdə İlahiyyat fakültəsinin tələbələri üçün “Rəhbərlik programı” çərçivəsində “Fəlsəfənin əhəmiyyəti və onun sosial həyatdakı rolü” mövzusunda vebinar keçirilib.

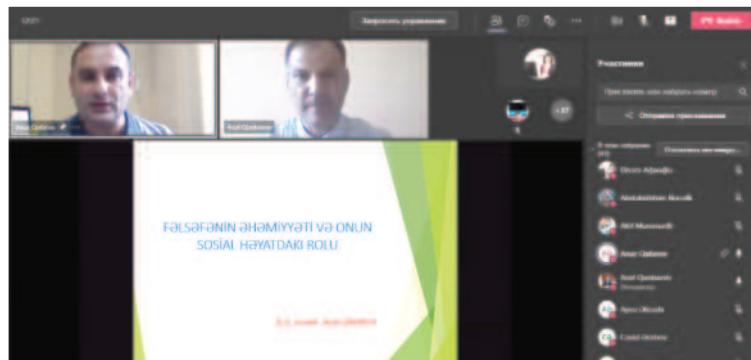
“Microsoft Teams” programı üzərindən təşkil olunan tədbirdə Aİİ-nin müəllimləri və tələbələri iştirak ediblər.

Aİİ İlahiyyat fakültəsinin dekan müavini, sosiologiya üzrə fəlsəfə doktoru Asəf Qənbərov tədbiri giriş sözü ilə açaraq, “Rəhbərlik programı” çərçivəsində hər ay keçirilən vebinarların əhəmiyyətindən bəhs edib. A.Qənbərov fəlsəfə elminin gənclərin həyatındaki önəmini vurğulayaraq, mövzunun əhəmiyyətinə toxunub.

Dinşünaslıq kafedrasının müdürü, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Anar Qafarov “Fəlsəfənin əhəmiyyəti və onun sosial həyatdakı rolü” mövzusunda çıxış edib. Məruzəçi çıxışında fəlsəfə elminin mahiyyəti, funksiyaları, sahələri haqqında geniş söz açaraq, onun faydaları, həyatımıza

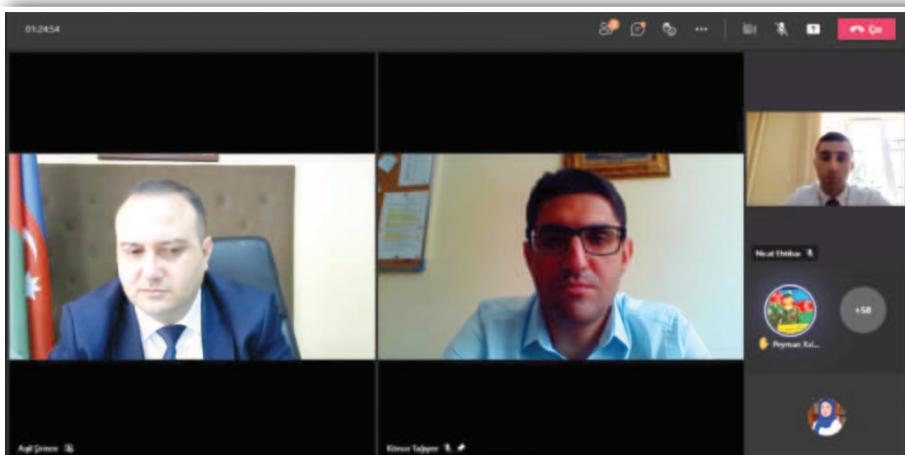
təsirləri haqqında ətraflı danışib. Fəlsəfəni digər elm sahələrindən fərqləndirən səciyyəvi xüsusiyyətlərini nəzərə çatdırıran A.Qafarov bu elmin gənclərin dünyagörüşünün inkişafında təsirlərini xüsusi qeyd edib.

Vebinar tələbə və müəllimlərin mövzu ətrafında sualları və müzakirələri ilə davam edib.

Qeyd edək ki, Aİİ tələbələri üçün İlahiyyat fakültəsinin dekanlığı tərəfindən “Rəhbərlik programı” çərçivəsində müxtəlif mövzularda aylıq vebinarlar təşkil olunur.

Tələbələrlə onlayn iclas

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 2020/2021-ci tədris ili yaz semestrinin başa çatması ilə əlaqədar 5 iyul 2021-ci il tarixdə onlayn iclas keçirilib.

“Microsoft Teams” platforması üzərindən onlayn formatda təşkil olunan tədbirdə Aİİ-nin rəhbər heyəti, müəllimləri və tələbələri iştirak ediblər.

Rektor, ilahiyyat üzrə fəlsəfə

doktoru Aqil Şirinov iclasda çıxış edərək, yaz semestrinin, eyni zamanda, yay imtahan sessiyasının müvəffəqiyyətlə başa çatması münasibətilə təbriklərini bildirib.

A.Şirinov Azərbaycan Respublikası ərazisində koronavirus (COVID-19) pandemiyasının qarşısının alınması, həmçinin dərslərin əyani formada başlanacağı ilə bağlı tələbələri vaksinasiyada fəal iştirak

raka səsləyib.

Aİİ rəhbəri tələbələrə İnstitutda həyata keçirilən dil kurslarında, müxtəlif mövzulu müsabiqələrdə fəal iştirak etmələrini tövsiyə edib. O, təhsilalanlar üçün yay və qış məktəblərinin təşkili, həmçinin ölkəmizin müxtəlif bölgələrinə sefərlərin həyata keçirilməsi, Mövlənə və Erasmus+ proqramları çərçivəsində xarici ölkələrdə təhsilin davam etdirilməsi məsələlərinə toxunub.

İnstitut rektoru daha sonra keçən yay imtahan sessiyasında tələbələrin göstəricilərinə əsasən müxtəlif adlı təqaüdlərə layiq görülənləri təbrik edib.

Qeyd edək ki, imtahan sessiyası müddətində əldə etdikləri nəticələrə (ÜOMG) əsasən, təhsilalanlara tələbə təqaüdləri ilə yanaşı, adlı təqaüdlər də verilir.

Iclas tələbələri maraqlandıran suallar ətrafında müzakirələrlə davam edib.

“İSTİQLAL SAVAŞINDA NASİB BAY YUSİFBAYLI YOLU” MÖVZUSUNDA ELMİ KONFRANS

Azərbaycanın görkəmli dövlət və ictimai-siyasi xadimi Nəsib bəy Yusifbəylinin anadan olmasının 140 il-iliyi münasibətilə 3 iyul 2021-ci il tarixdə Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu və Azərbaycan “Türk Ocağı”nın təşkilatçılığı ilə “İstiqlal savaşında Nəsib bəy Yusifbəyli yolu” mövzusunda elmi konfrans öz işinə başlayıb.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası və Türkiyə Respublikasının Dövlət himnləri səsləndirilib. Daha sonra 44 günlük Vətən müharibəsində şəhid olanların xatırəsi bir dəqiqəlik süxutla yad edilib.

Aİİ rektoru, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqil Şirinov açılış nitqi ilə qonaqları və konfrans iştirakçılarını salamladıqdan sonra, 44 günlük Vətən müharibəsində şəhid olanları yad edib, qazılərə Allah-dan şəfa dileyib.

Nəsib bəy Yusifbəylinin həyatını xalqına həsr edən şəxsiyyət olduğunu vurğulayan rektor, onun qısa ömür yaşamasına baxmayaraq, böyük xidmətlər göstərdiyini qeyd edib. Yaşadığı və fəaliyyət göstərdiyi dövrde daim Azərbaycanın mədəniyyəti, inkişafi yolunda dayanmadan fəaliyyət göstərib.

A.Şirinov ümumtürk kontekstində düşünən və hər zaman ictimai fəaliyyətində bunu əks etdirən Nəsib bəy Yusifbəylinin Türkiyədəki fəaliyyətini də yüksək qiymətləndirir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti elan olunduqdan sonrakı dövrdə N.Yusifbəylinin fəaliyyətindən bəhs edən rektor onun hökumətdə vəzifə tutduğu dönəmlərdə xalqın maarifləndirilməsi, savadlan-

ması yolunda xidmətlərinin danılmaz olduğunu vurğulayıb.

Azərbaycan “Türk Ocağı”nın başqanı, tarix üzrə felsəfə doktoru Akif Aşırı məruzə üçün söz alıb. Qo-

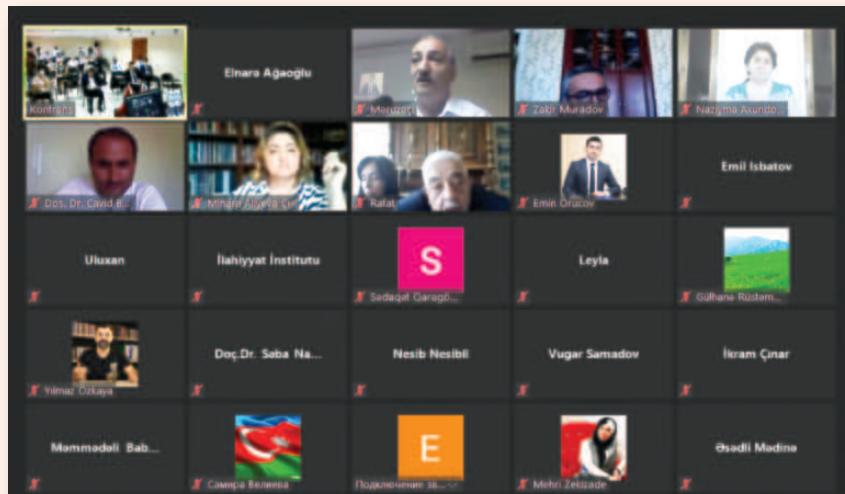
N. Fasılıbeyliinin Xalq Cumhuriyyetinin başlıca simalarından biri olduğunu vurgulayan Akif Aşırı onun Baş nazir və maarif naziri olduğu dönəmlərdəki fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib.

Məruzəçi Nəsib bəy Yusifbəyliyə olan mənəvi borcun qismən yerinə yetirilməsi üçün təşkil olunan konfransın fəaliyyətinə uğurlar arzulayıb.

Türkiyə Respublikasının Azərbaycan Respublikasındaki Fövqələdə və Səlahiyyətli Səfiri Cahit Bağçıcı çıxış edib.

Cənab səfir qonaqları salamladıq-
dan sonra, Türkiyə-Azərbaycan do-
stluq və qardaşlıq əlaqələrinin
inkişafının böyük əhəmiyyətə malik
olduğunu, tarixi köklərə söykendi-
yini və bu əlaqələrin yalnız elm,
təhsil, mədəniyyət deyil, bütün sa-
hələrdə gücləndirilərək davam edə-
cəvini qeyd edib.

(Ardı 8-ci səhifədə)

“Islam tarixi” kitabı çap olunub

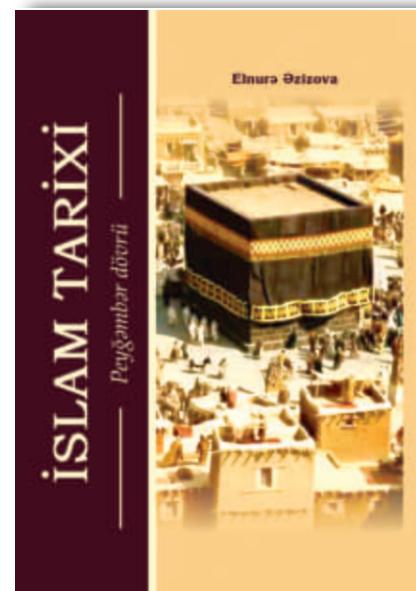
Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu İlahiyyat fakültəsinin dekanı, dozent Elnurə Əzizovanın “Islam tarixi” kitabı nəşr olunub.

İslam tarixi – dünya salnaməsinin ondördəslik zaman kəsiyində müsəlmanların 3 qitədə qurduqları dövlətlərin inkişafı, daha geniş mənada isə hazırda dünya əhalisinin dördəbirini təşkil edən 2 milyarda yaxın müsəlman xalqların keçdiyi yoldur. Bu əsər İslam tarixinin digər dövrləri ilə müqayisədilməz dərəcədə əhəmiyyətli olan hissəsinin, Məhəmməd peygəmbər dövrünün siyasi tarixinə həsr olunub.

Kitab ilk dövr İslam tarixinin mənbələri; İslamaqədərki ərəblərin siyasi və iqtisadi vəziyyəti; İslamaqədərki ərəblərin ictimai və

dini vəziyyəti; Hicaz bölgəsi və Məkkə; Məhəmməd peygəmbərin İslamaqədərki həyatı; Məhəmməd peygəmbərin Məkkədəki fəaliyyətləri; Hicrətin siyasi, iqtisadi və ictimai nəticələri; Məkkəlilərlə mübarizə; Qeyri-müsəlmanlarla münasibətlər və İslamın Ərəbistan yarımadasında yayılması fəsillərindən ibarətdir.

Məlumat üçün bildirək ki, Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu kitab və dərsliklərin nəşri ilə bağlı bir sıra layihələr həyata keçirir. “İlahiyyat nəşrləri” adı altında layihəyə müəllimlərimizin və bu sahədə çalışan mütəxəssislərin kitablarının, müxtəlif dillərdən tərcümə olunan əsərlərinin nəşri daxildir. Eyni zamanda, İnstitutun qarşısına qoyduğu məqsədlərdən

biri də ilahiyyat sahəsindəki problemləri araşdırmaq, beynəlxalq standartlara cavab verən tədqiqatlar aparmaq və onları nəşr etdirməkdir.

“İSTİQLAL SAVAŞINDA NASİB BAY YUSİFBƏYLİ YOLU” MÖVZUSUNDΑ ELMİ KONFRANS

(Əvvəli 7-ci səhifədə)

Səfir Nəsib bəy Yusifbəylinin, xüsusilə Xalq Cumhuriyyəti dövründə 100 tələbənin xaricdə təhsil alması üçün gördüyü işlərdən, maarif naziri kimi fəaliyyət göstərdiyi dönəmdəki yüksək fəaliyyətindən bəhs edib.

Daha sonra “Türk Ocaqları”nın genel başqanı, professor Mehmet Öz konfransda onlayn formatda qoşularaq, tədbir iştirakçılarını salamlayıb. “Türk Ocaqları”nın qurulması, bu dönəmdə xidmətləri olmuş şəxsiyyətlərin fəaliyyətinə xüsusi toxunub. O, Nəsib bəy Yusifbəylinin xidmətlərini yüksək dəyərləndirib, onun Türkiyədəki fəaliyyətini, xüsusilə gənclərin maariflənməsi, savadlanması yolunda göstərdiyi danılmaz xidmətləri vurgulayıb.

Millət vəkili, felsəfə üzrə felsəfə doktoru Fazıl Müstafa çıxış edib. Azərbaycan istiqlal tarixində xüsusi rolu olan Nəsib bəy Yusifbəyli şəxsiyyətinə həsr olunan konfransı yüksək qiymətləndirib, təşkilatçılara xüsusi təşəkkürünü bildirib.

Yusifbəyli şəxsiyyətinin Azərbaycan tarixindəki xidmətlərini yüksək qiymətləndirən millət vəkili, xüsusilə onun faciəvi ölümü ilə bağlı məsələlərin tərrixçilər tərəfindən öyrənilməsinin zəruriliyini qeyd edib. Həmçinin “Difai” təşkilatının yaranmasında N. Yusifbəylinin rolunun, o cümlədən İsmayılov bəy Qaspralı ilə olan münasibətlərinin araşdırılmasının vacibliyini nəzərə çatdırıb.

Millət vəkili, ilahiyyat üzrə felsəfə doktoru Ceyhun

Məmmədov çıxış edib. Millət vəkili çıxışında Nəsib bəy Yusifbəylinin ictimai-siyasi fəaliyyətindən ətraflı söz açıb. Onun fəaliyyət göstərdiyi dövrde Bakı Dövlət Universitetinin yaranması, yüzlərlə tələbənin xaricdə təhsil alması üçün səy göstərməsi, hökumət işçiləri arasında milli kadrların yerləşdirilməsi, həmçinin Ana dili ilə bağlı bir sıra məsələlərin öz həllini tapdığını qeyd edib. Xüsusilə, Nəsib bəy Yusifbəylinin atasının ona yazdığı məktubundakı əsas amillərə toxunaraq, özünü xalqına və millətinə həsr etmiş şəxsiyyətə həsr olunmuş konfransın əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirib.

“Türk Ocaqları” İstanbul şöbəsinin müdürü Cezmi Bayram da konfransda onlayn formatda qoşularaq, tədbir iştirakçılarını salamlayıb. Nəsib bəy Yusifbəylinin faciəvi sonluqla nəticələnən həyatından geniş bəhs edib. Onun Cumhuriyyət dövründəki fəaliyyətini qeyd edərək, milli şüurun formallaşmasında əvəzsiz xidmətlərindən danışır.

Daha sonra konfrans öz işini panellərlə davam etdirib. Elmi konfransda Azərbaycanın, eləcə də Türkiyənin ali təhsil müəssisələrinin professor və alımları iştirak ediblər.

Qeyd edək ki, mövcud pandemiya şəraiti ilə bağlı Nəsib bəy Yusifbəylinin anadan olmasının 140 illiyi münasibətilə təşkil olunmuş “İstiqlal savaşında Nəsib bəy Yusifbəyli yolu” mövzusunda elmi konfrans xüsusi qaydalar gözlənilməklə, həm ənənəvi, həm də “ZOOM” programı vasitəsilə onlayn formatda təşkil olunub.

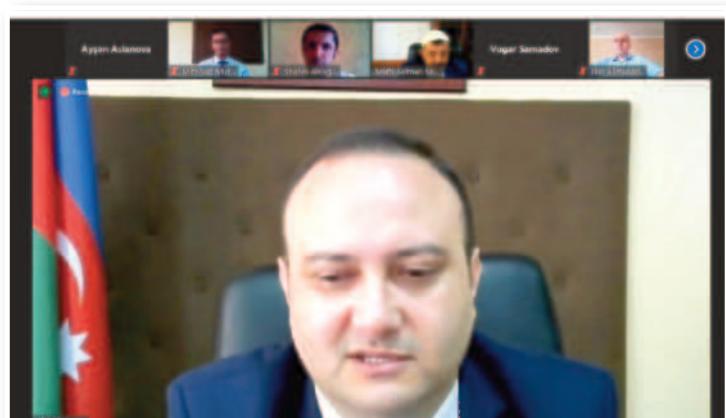
Bayram tədbiri

İlahiyyat İnstitutunda 16 iyul 2021-ci il tərİxdə Qurban bayramı ilə əlaqədar vebinar keçirilib.

“ZOOM” programı vasitəsilə keçirilən tədbirdə Aİİ-nin rəhbər heyəti, müəllimləri və tələbələr iştirak ediblər.

Rektor, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Aqil Şirinov vebinar iştirakçılarını salamladıqdan sonra, qarşidan gələn müqəddəs Qurban bayramı münasibətilə təbriklərini çatdırıb.

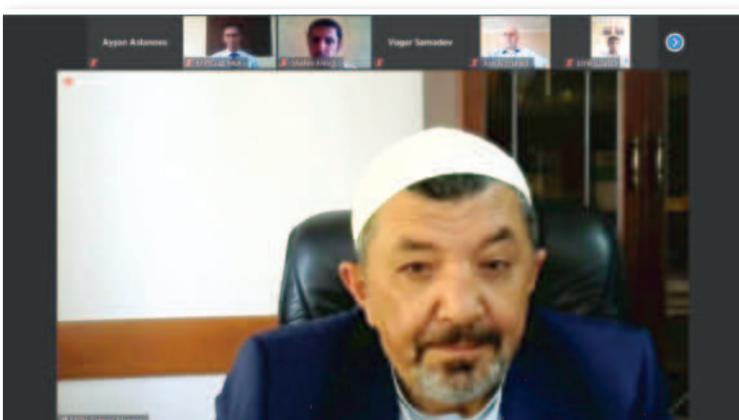
Qurban bayramının pandemiya dövrünə təsadüf etdiyini vurğulayan rektor istər qurban kəsimi, istərsə də Bayram namazı və bayramlaşma zamanı

xüsusi karantin rejimi qaydalarına və Qafqaz Müsəlmənləri İdarəsinin tövsiyelərinə riayət etməyə səsləyib.

Qafqaz Müsəlmənləri İdarəsi sədrinin birinci müavini, müfti Hacı Salman Musayev İslama Qurban ibadətini tarixi və dini baxımdan izah edib, bayram haqqında ətraflı məlumat verib.

Müfti Hacı Salman Musayev daha sonra Aİİ tələbələrinin üzərinə düşən məsuliyyəti qeyd edib. Bildirib ki, ali təhsil müəssisəsini bitirən tələbələr İslam dinini doğru şəkildə araşdırmalı və düzgün formada insanlara çatdırılmasında məsuliyyətli olmalıdır. O, tələbələrə bu yolda uğurlar arzu edib.

Konfrans materialları dərc edilib

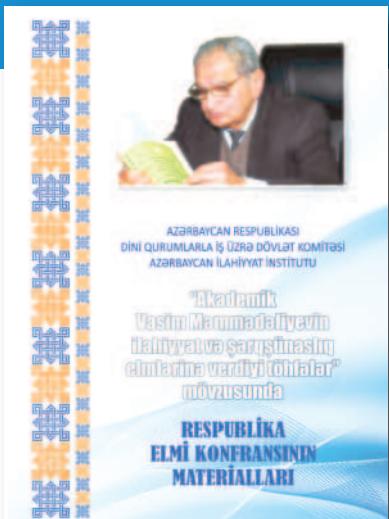
Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun təşkilatçılığı ilə keçirilən “Akademik Vasim Məmmədəliyevin ilahiyyat və şərqşünaslıq elmlərinə verdiyi töhfələr” mövzusunda respublika elmi konfransının materialları dərc olunub.

Kitabda filologiya elmləri doktoru, professor İmamverdi Həmidovun, professor Nəsrulla Məmmədovun, filologiya elmləri doktoru Nəsib Göyüşovun, fəlsəfə üzrə elmlər doktoru Zəkiyyə Əbilovanın, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Fuad Nurullayevin, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Məmmədəli Babaşlinin, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Əsmətxanım Məmmədovanın və digər tanınmış alımların ilahiyyat və şərqşünaslıq elmlərinə aid məqalələri çap olunub.

Aİİ-nin rektoru, ilahiyyat üzrə

fəlsəfə doktoru, dosent Aqil Şirinov konfrans materiallarına yazdığı ön sözə qeyd edib ki, Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun təşkilatçılığı ilə akademik Vasim Məmmədəliyevin xatirəsinə həsr olunmuş respublika elmi konfransının mərhum akademikin irsinin ilahiyyatçı və şərqşünaslar tərəfindən bundan sonra da layiqincə davam etdirilməsi, həmçinin görkəmli alimin həyat və yaradıcılığına həsr olunacaq yerli və beynəlxalq konfransların təşkilinə mühüm töhfə verəcəyinə inanırıq.

Qeyd edək ki, Vasim Məmmədəliyev 1981-1991-ci illərdə Bakı Dövlət Universiteti Şərqşünaslıq fakültəsinin dekanı, 1991-1992-ci illərdə BDU-nun humanitar fakültələr üzrə prorektoru, həmçinin 1991-ci ildən Ərəb filologiyası ka-

fedrasının müdürü, eyni zamanda, 1993-cü ildən İlahiyyat fakültəsinin dekanı vəzifələrində çalışıb. 27 dekabr 2018-ci ildən Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu Həmyəçilər Şurasının üzvü olub.

Akademik V.Məmmədəliyev 13 oktyabr 2019-cu ildə dünyasını dəyişib.

Milli Mətbuatın ildönümü

Azərbaycanda 22 iyul 2021-ci il tarixdə Milli Mətbuatın, Ana dilində ilk qəzetin nəşrə başlamasının 146 ili tamam olur. Görkəmli ziyalı və maarifçi-publisist Həsən bəy Zərdabinin 1875-ci ildə Azərbaycan dilində nəşr etdirdiyi “Əkinçi” qəzeti ilə əsası qoyulmuş Azərbaycan Milli Mətbuatı bütün dövrlərdə həqiqət carçası olmuş, cəmiyyəti düşündürən problemləri, dövrün mütərəqqi ideyalarını əks etdirmiş, xalqımızın məariflənməsində, milli və bəşəri dəyərlərin təbliğində mühüm rol oynamışdır.

Müxtəlif tənəzzül və intibah dövrləri keçən Azərbaycan Milli Mətbuatı cəmiyyətin proseslərə baxışını əks etdirməyi bacarmışdır.

Müstəqilliyimizin ilk dövrlərindən mətbuat və söz azadlığı, kütłəvi informasiya vasitələrinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi istiqamətində ar-

dicil tədbirlər həyata keçirilib. Ulu öndər Heydər Əliyev hər zaman mətbuatın cəmiyyətə təsir gücünü yüksək qiymətləndirib. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycan mətbuatı ilə bağlı ilk fərmanı da ümummilliləider Heydər Əliyev imzalayıb. Ulu öndər Heydər Əliyevin 1998-ci il 16 avqust tarixli “Azərbaycan Respublikasında söz, düşüncə və informasiya azadlığının təmin edilməsi tədbirləri haqqında” fərmanı ilə ölkədə kütłəvi informasiya vasitələri üzərində senzura ləğv edilib. Bu fərman kütłəvi informasiya vasitələrinin sürethli inkişafına ciddi təkan vermeklə yanaşı, onların rasionallığını artırılması sahəsində geniş Dövlət Proqramının əsas istiqamətlərini müəyyən edib. Ümummilliləider Heydər Əliyev “Bizim ümumi məqsədimiz mətbuatada daha çox azadlıq vermək, söz azadlığını daha geniş təmin etmek, Azərbaycanda demokratiani bütün sahələr üzrə inkişaf etdirməkdən ibarətdir” söyleməklə, açıq sözün, həqiqəti əks etdirən informasiyaların tərəfdarı, mətbuat azadlığının qaranti olduğunu bəyan edib. Heydər Əliyev siyasi kursunun uğurlu davamçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin azad medianın inkişafı sahəsində gördüyü tədbirlər hüquqi dövlətin və vətəndaş cəmiyyətinin inkişafına da əsaslı təsirini göstərməkdədir.

Prezident İlham Əliyevin mətbuatın inkişafı, jurnalistlərin rifahı naminə atdığı addımlar, kütłəvi informasiya vasitələrinə dəstək, media işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi tədbirləri, həmçinin Milli Mətbuatın inkişafındakı xidmətlərinə görə jurnalıstlərin fəxri adlarla təltif edilməsi mətbuataya qayğıının bariz nümunəsidir.

Hazırda respublikada müxtəlif qəzet və jurnallar nəşr olunur, internet qəzetçilik fəaliyyət göstərir. İnformasiya texnologiyalarının inkişafı ilə Azərbaycan mətbuatı qlobal məlumat mühitinin müəyyənləşdirdiyi fəaliyyət prinsiplərinə uyğunlaşaraq tərəqqi etməkdədir.

Qeyd etmək istərdik ki, ölkəmiz 44 günlük Vətən Müharibəsində döyük meydanında olduğu kimi, informasiya savaşında da qələbə qazanıb. Media nümayəndələri həm haqlı savaşımızı işıqlandırmağa çalışıdalar, həm də səfərbərlik çərçivəsində ön cəbhədə torpaqlarımızı qorudular.

Azərbaycan İlahiyyat İnstитutu fəaliyyətə başladığı vaxtdan etibarən, kütłəvi informasiya vasitələri ilə əlaqələrini inkişaf etdirir. Vətənpərvərlik hissərinin aşilanmasında, milli və ümuməşəri, o cümlədən multikultural dəyərlərin, dini sabitliyin, tolerantlığın qorunmasında və təbliğində media nümayəndələri vəzifələrinin öhdəsində layiqince gəlirlər.

Milli Mətbuatın yaranmasının 146 illiyi münasibətilə Azərbaycan İlahiyyat İнстitutu da ali təhsil müəssisəsinin fəaliyyətini obyektiv işıqlandıran, fəallığı ilə seçilən mətbuat nümayəndələrini təbrik edib.

İLAHİYYAT İNSTITUTUNUN MÜƏLLİMİ BEYNƏLXALQ KONFRANSA QATILIB

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu Dillər və ictimai fənlər kafedrasının müdürü, dosent İlkin Əlimuradov 2 avqust 2021-ci il tarixdə Beynəlxalq Tərcümə Birliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən Dillər və tərcümə üzrə beynəlxalq konfransda onlayn formatda iştirak edib.

İlkin Əlimuradov konfransda “Azərbaycan və ərəb dilləri arasında tərcümə fealiyyətləri: təcrübə və problemlər” mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. Məruzəçi Azərbaycan İlahiyyat Institutunun təsis edilməsi, bazası və fealiyyəti; ərəb dilinin əhəmiyyəti; ərəb dilinin tədrisi; ölkəmizdə ərəb dilinin, ədəbiyyatının, tarixinin və mədəniyyətinin öyrənilməsi; mövzu ilə əlaqədar yazılmış və tərcümə edilmiş kitablar; tərcümə sahəsinin aktual problemləri; azərbaycanlı tə-

cüməçinin qarşısında duran vəzifələr və s. mövzular haqqında bəhs edib.

Konfrans 11 paneldən təşkil olunub, 50 müxtəlif dil daşıyıcısı olan 80 məruzəçinin çıxışları dinlənilib.

“XXI əSR HUMANİTAR VƏ İCTİMAİ EMLƏRDƏ YENİ TRENDLƏR” MÖVZUSUNDΑ BİRİNCİ BEYNƏLXALQ KONFRANS

Pakistanın Khvaja Farid Universitetinin təşkilatçılığı və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu, Türkiyənin Üsküdar Universitetinin birgə əməkdaşlığı ilə 6 avqust 2021-ci il tarixdə “XXI əsr humanitar və ictimai elmlərdə yeni trendlər” mövzusunda birinci beynəlxalq konfrans keçirilib.

Hər 3 ölkənin qabaqcıl elm mərkəzləri və universitetlərinin alim və professor heyətlərinin iştirakı ilə təşkil olunan konfransda müasir dövrdə humanitar və ictimai elmlərdə yeni metodologiya və trendlər, COVID-19 pandemiyası, bu pandemianın sosial-iqtisadi və siyasi sahəyə vurduğu zərər fəlsəfi, teoloji, ekoloji, iqtisadi, dini və siyasi aspektlərdən müzakirə obyektiñə çevrilib.

Konfransda Türkiyə Respublikasını – Üsküdar Universiteti Qurucu və İdarə Heyəti Komissiyasının rəhbəri, prof. Nevzat Tarhan, prof. İbrahim Özdemir və prof. Alparslan Açıkgenc; Pakistan İslam Respublikasını – Islamabad Akademik Araşdırma və Siyasət İnkişaf Vəqfinin direktoru, dr. Hafiz Qadir, Bhutto Universitetinin iqtisadiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Əhməd Raza əl-Mustafa, kansler köməkçisi, professor Süleyman Tahir, professor Məhəmməd Ziya əl-Haq və digərləri; ölkəmizi – məruzəçi qismində **Azərbaycan** Milli Elmlər Akademiyasının vitse-prezidenti, AMEA Nizami

Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, Azərbaycan Milli Ensiklopediyası redaksiya heyəti **sədrinin** müavini, filologiya elmləri doktoru, professor İsa Həbibbəyli, AMEA-nın müxbir üzvü, İslam fəlsəfəsi **şöbəsinin** müdürü, fəlsəfə elmləri doktoru, professor Könül Bünyadzadə, Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Aqil Şirinov və konfransın moderatoru qismində Aİİ Dinşünaslıq kafedrasının müdürü, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Anar Qafarov təmsil edilib.

Konfranda açılış nitqi ilə çıxış edən AMEA-nın vitse-prezidenti, Nizami

Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, professor İsa Həbibbəyli Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan arasında hazırda mövcud olan siyasi və sosial-iqtisadi münasibətlərə diqqət çəkərək, bu əlaqələrin hər 3 ölkənin davamlı inkişafi üçün əhəmiyyətli olduğunu vurğulayıb.

Professor İsa Həbibbəyli Azərbaycanın 44 günlük Vətən **mühəribəsi** zamanı ölkəmizə yaxından siyasi və mənəvi dəstək olan Türkiyə Dövlətinə və Pakistan İslam Respublikasına Azərbaycan ziyalısı kimi təşəkkürünü bildirib.

Daha sonra Türkiyədəki kütləvi meşə yanğınlarında həyatlarını itirən insanlara görə türkiyeli alim və professor heyətinə başsağlığı verən professor İsa Həbibbəyli “Pandemiya dövründə beynəlxalq əməkdaşlıq və

dialogun rolu” mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. İ.Həbibbəyli məruzəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin pandemiya şəraitində siyaset, iqtisadiyyat və səhiyyə sahələrində gördüyü mühüm işlərdən, Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan parlamentləri sədlərinin Bakıda imzaladıqları birgə Bəyannamədən, hər 3 ölkənin dialogun XXI əsrə sülh, təhlükəsizlik və digər sahələrdə əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar yaradacağından, o cümlədən, elm sahəsində əlaqələrin inkişaf etdirilməsi məqsədilə görülen işlərdən və bunların əhəmiyyətdindən bəhs edib.

AMEA-nın müxbir üzvü, professor Könül Bünyadzadə “Müasir fəlsəfə: ideallar və reallıq” mövzusunda məruzə ilə çıxış edərək, alim və professor heyətinin diqqətini mühüm məqamlara çekib. K.Bünyadzadə bildirib ki, millətlərin inkişaf yolu həmişə asan olmur: “Bu, tarixin qanunudur. Yalnız özünə inanan və mahiyyətini tanıyan bir xalq həyatın çətin mərhələlərini keçə bilər. Bu prosesdə fəlsəfənin xüsusi bir missi-

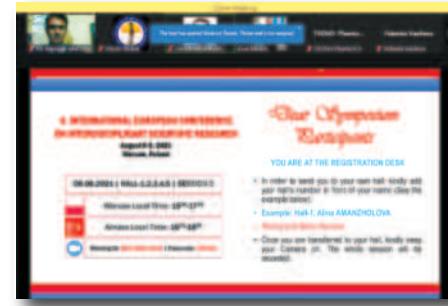
yası var: insanların düşünməsinə və özünü tanımasına kömək etmək. Fəlsəfə dəyişməz mahiyyəti müəyyənləşdirməkdə en mühüm sahədir”.

Bünyadzadə daha sonra qeyd edib ki, bütün dövrlərdə olduğu kimi, insan və fəlsəfə daim risk altındadır. Bu reallıq isə insanları bəşər həyatı üçün mühüm olan fəlsəfi düşüncənin

Avropa İnterdissiplinar Tədqiqatlar Konfransı

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun Elm və innovasiyalar üzrə prorektoru, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Mirniyaz Mürsəlov 9 avqust 2021-ci il tarixdə Beynəlxalq Avropa İnterdissiplinar Tədqiqatlar Konfransında onlayn formatda çıxış edib.

“Dini radikalizmlə mübarizədə maarifləndirmənin rolü” mövzusunda məruzə edən M. Mürsəlov qeyd edib ki, dövlətin dini təhlükəsizlik məsələsi milli təhlükəsizlik qədər vacibdir. O vurğulayıb ki, dünyada, xüsusilə İslam ölkələrində radikal qrupların artması dini təhlükəsizlik məsələsinə xüsusi diqqət yetirilməsini zəruri edir. “Belə qrupların cəmiyyətdə dəstək tapmaması, radikal fikirlərin yayılmasının qarşısının alınması üçün gənclərin sistemli şəkildə maarifləndirilməsi vacibdir”, – deyə o bildirib.

Məruzəçi, həmçinin bildirib ki, məktəblərdə və ali təhsil müəssisələrində tədrisin təşkilində öz ölkəsinin maraqlarını üstün tutan milli kadr lar olmalıdır.

Qeyd edək ki, dünyanın müxtəlif ölkələrində nümayəndələrin iştirak etdikləri Beynəlxalq Konfrans Polşada təşkil olunub.

“Din araşdırmaçıları” jurnalının növbəti sayı

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun elmi fəaliyyətinin əsas göstəricilərindən biri olan “Din araşdırmaçıları” jurnalının altıncı sayı dərc edilib. Jurnal iyul ayında işıq üzü görüb.

İldə iki dəfə dərc olunan jurnalın yeni sayında 21 məqalə yer alıb. Din sosiologiyası, Kəlam, Təfsir, Hədis, İslam məzhəbləri tarixi, Tarix, Fəlsəfə, İslam hüququ, Təsəvvüf, Multikulturalizm, Dilçilik və Resenziya bölmələrindən ibarət olan nüsxədə qələmə alınmış elmi məqalələr öz sahəsinin peşəkar və nüfuzlu tədqiqatçıları tərəfindən təqdim edilmişdir.

Jurnalın məqsədi ölkəmizdə və dünyada din sahəsində tədqiqat aparan alimlərin məqalələrini elmi ictimaiyyətə təqdim etməkdən ibarətdir. Dərgidə Azərbaycan, rus, ingilis və türk dillərində də məqalələr dərc olunub. Redaksiya heyətinin üzvləri Azərbaycanla yanaşı, Türkiyə, Rusiya, İran və İsvəçərinin ali təhsil müəssisələrində çalışan tanınmış alimlərdir.

Jurnalın nəşr qaydaları Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının elmi jurnallar qarşısında qoyduğu tələblərə, həmçinin bu sahədəki beynəlxalq standartlara uyğun olaraq hazırlanıb.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu ali dini təhsil üzrə ixtisaslaşmış müəssisədir. İnstitut din sahəsi də daxil olmaqla, ictimai elmlərin müxtəlif istiqamətlərində monoqrafiya, dərslik, dərs vəsaiti, program və məqalələrin nəşrinə üstünlük verir.

Məlumat üçün bildirək ki, akademik nəşrlər ali təhsil müəssisələrinin elmi fəaliyyətinin əsas göstəricilərindən biridir. Gələcəkdə “Din araşdırmaçıları” jurnalının tanınmış beynəlxalq indekslərə daxil edilməsi nəzərdə tutulur.

Qeyd edək ki, “Din araşdırmaçıları” jurnalı 2020-ci ildən Ali Attestasiya Komissiyası tərəfindən fəlsəfə və psixologiya üzrə elmi məqalələrin dərc olunması tövsiyə edilən dövri elmi nəşrlərin siyahısına daxil edilib.

mövcudluğunu yoxluğa tərk edəcəyi halda, ümidsizliyə düşər etməmelidir.

K.Bünyadzadə məruzəsinin sonunda fəlsəfənin insanın daxili harmoniyasının formallaşmasında müüm roluna diqqət çəkərək, düşünəcə ilə fəlsəfi həqiqətlər arasında əlaqə qurmağı təklif edib.

Konfransın ikinci günü çıxış edən Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru, dosent Aqil Şirinov məruzəsində 44 günlük Vətən Müharibəsi zamanı Azərbaycana göstərdikləri mənəvi dəstəyə görə Tükiyə və Pakistan xalqlarına minnətdarlığını ifadə edib. Bakının küçə və prospektlərində 3 qardaş ölkənin bayraqlarının yanaşı dalgalanmasının Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan xalqlarının bir-birlərinə bağlılığına əyani nümunə olduğunu vurğulayıb. Dosent A. Şirinov bu qarşılaşlı və əməkdaşlığın 3 ölkənin akademik səviyyədə əlaqələrinin gücləndirilməsi istiqamətində böyük stimul olduğunu qeyd edib. Bu baxımdan, “Sosial elmlərdə modern trendlər” mövzusuna həsr olunan konfransın 3 qardaş ölkə – Türkiyə, Pakistan və Azərbaycanın birgə təşkilatçılığı ilə keçirilməsinin müüm əhəmiyyət kəsb etdiyini qeyd edib.

A.Şirinov konfransın üçüncü günündə “İslam ilahiyyatının tədqiqində metodoloji problemlər” mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. Rektor məruzəsində İslam elmləri sahəsində özünü bürüzə verən metodoloji problemlərdən söz açaraq, ənənəvi və revisionist metodların problemləri haqqında məlumat verib. O, eyni zamanda, ilahiyyatın müxtəlif aspektlərini araşdırın İslam elmlərinin klassik metodologiyalarının yenidən müzakirə obyektiñə çevrilməsi və müasir dövrün reallıqları nəzərə alınaraq, rekonstruksiya prosesindən keçirilməsinin böyük zərurət kəsb etdiyini vurgulayıb.

A.Şirinovun məruzəsi moderator, dosent A.Qafarovun verdiyi sual ətrafindakı müzakirələrlə sona çatıb.

Konfransda alımlarımızın məruzələri, mövzu ətrafindakı fikir və yanaşmaları türkiyəli və pakistanlı alım və professor heyəti tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb.

lüğəti” nəşr olunub.

Lügətə müsəlman filosofları tərəfindən işlənib-hazırlanmış terminlərin müəyyən hissəsi, klassik müsəlman fəlsəfi əsərlərində xatırlanan yunan, romamənşəli filosofların ərəb dilində göstərilmiş adları daxil edilmişdir. Ümumilikdə, lügətdə 443 sözün izahı verilib.

Kitabda Orta əsr müsəlman fəlsəfəsi, məntiqi, metafizika və psixologiyası, astronomiyasına aid terminlərin təkcə tərcüməsi deyil, həm də izahı verilib.

Lügətdə terminlər ərəb əlifbasına uyğun sıralanmışdır. Məqsəd ərəbdilli mətnlərdə oxucunun qarşısına çıxan terminlərin lügətdə asanlıqla tapılmasını təmin etməkdir. Əvvəlcə terminin ərəbcə yazı-

lışı, sonra mötərizədə transkripsiyası, Azərbaycan dilindəki ekvivalenti, ərəbcə versiyasının dilimizin orfoqrafiya qaydalarına uyğun fonem transliterasiyası, hərfi mənası və nəhayət, izahı yer alır.

Lügətin azərbaycandilli oxucu üçün əlçatanlığını təmin etmək məqsədilə kitabın sonunda terminlərin doğma dilimizdə indeks-siyahısı tərtib edilmişdir. Həmin indeks-siyahıya müraciət etməklə oxucu istənilən sözü, termini lügətdə tapıb lazımi məlumatı əldə edə bilər.

Lügətin təkcə müsəlman fəlsəfəsi deyil, həm də ilahiyyat, islamşünaslıq və dinşünaslıq mütəxəssisləri üçün faydalı olacağına inanırıq.

meydانا gələn çətinliklər, faciəvi hallar və digər amillərə qarşı təsəlliədici amil kimi çıxış etməsin-dən bəhs edib. O, dinin mənəvi məhrumiyətləri kompensasiya etməsi, insanı mənəvi böhranlara, depressiv hallara qarşı qoruyaraq həyata bağlamasına müsbət təsir göstərdiyini vurgulayıb.

Məruzəçi daha sonra bildirib ki, intiharın sosial səbəblərindən biri də anomiya halıdır. Yəni intihar həyatın mənəsi, məqsədilə bağlı dəyərlər sisteminin tənəzzül etməsi ilə əlaqəlidir. “Bu mənada, xüsusi silə qeyd edilməlidir ki, dinin dünyagörüşü, təsəlli-edici və kompensasiya funksiyaları intihara səbəb olan mənəvi böhranların aradan qaldırılmasında müstəsna rola malikdir”.

Qeyd edək ki, Aİİ tələbələri üçün “Rəhbərlik programı” çərçivəsində müxtəlif mövzularda aylıq vebinarlar təşkil olunur.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 1 mart 2021-ci il tarixdə İlahiyyat fakültəsinin tələbələri üçün “Rəhbərlik programı” çərçivəsində “İntihar problemi və onunla mübarizə yolları” mövzusunda webinar keçirilib.

İlahiyyat fakültəsinin dekan müavini, sosiologiya üzrə fəlsəfə doktoru Asəf Qənbərov məruzəsində ictimai mühitdə baş verən aqressiv hallar və bu aqressiyanın doğurduğu intihara münasibət, özünə-qəsdin niyə və hansı səbəblərdən baş verdiyindən bəhs edib. Məruzəçi, həmçinin intiharı aradan qaldırmaq olarmı, yoxsa özünəqəsd bütün dö-nəmlərdə aktual problem olaraq qalacaq, din bu məsələyə necə yanaşır və digər mövzu-larla əlaqəli məsələ-lərə aydınlıq gətirib.

A.Qənbərov dinin insan həyatına xüsusi məna qazandırması, onun dünyagörüşünü formalasdırması, eləcə də insanın yaşamında

“Səmavi dinlərdə ailə və qadın” mövzusunda tədbir

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu Tələbə Elmi Cəmiyyətinin təşkilatçılığı ilə 4 mart 2021-ci il tarixdə “Səmavi dinlərdə ailə və qadın” mövzusunda vebinar keçirilib.

“ZOOM” programı üzərindən təşkil olunan vebinarda Aİİ-nin müəllimləri və tələbələri iştirak ediblər.

İlahiyyat fakültəsinin tələbəsi Gülnarə Rüstəmova

“İslamda qadın”, Mehrab Dəmirzadə “Həzrət Peyğəmbərin hədislərində qadın”, Sevil Hüseynova “İslam və Yəhudilikdə qadın”, Orxan Abışlı “Qurani-Kərimin qadına baxışı” mövzularında çıxış ediblər.

Tələbələr çıxışlarında İslamda qadınların hüquqlarından, Qurani-Kərimdə qadınlarla bağlı nazil olan ayəlordən, İslamin qadına verdiyi dəyərdən ətraflı danışıblar. Qadınların elm öyrənmələri, təhsil almaları barədə məsələlərə hədislərdə nümunələr gətirərək, günümüzdə onların cəmiyyətdə rolunu yüksək qiymətləndiriblər.

Vebinar iştirakçılarının qarşılıqlı müzakirələri ilə davam edib.

TEC-in əsas məqsədi alitəhsilli mütəxəssis hazırlanmasının keyfiyyətinin yüksəldilməsinə yönəldilmiş elmi-təşkilati tədbirlərin həyata keçirilməsidir. Həmçinin elmi-texniki potensialın qorunub-saxlanılması və təhsilalanların elm tədqiqat fəaliyyətinin yeni sosial-iqtisadi şəraitə uyğunlaşdırılmasında İnstitutun işinə kömək etmək TEC-in vəzifələrində biridir.

Cəmiyyət tələbələr arasında elmi yaradıcılığın müxtəlif formalarının təbliği, tədqiqatların aparılmasına gənclərin marağının artırılması, onlarda elmi metodların öyrənilməsinə motivasiyanın yaradılması, tədris materiallarının dərindən və mükəmməl mənimşənilməsinə köməklik göstərilməsi kimi məsələləri öhdəsinə götürür.

Aİİ Tələbə Elmi Cəmiyyətinin sədri, Dillər və ictimai fənlər kafedrasının dosenti Məmmədəli Babaşlı giriş nitqi ilə çıxış edib. İştirakçıları salamlaşdıqdan sonra, TEC-in fəaliyyəti barədə məlumat verib.

M.Babaşlı daha sonra mövcud pandemiya dövründə tələbələrin elmi dünyagörüşünün, intellektual səviyyələrinin artırılması, araşdırma aparmaları istiqamətində bu cür vebinarların davamlı olaraq keçiriləcəyini vurğulayıb.

Dillər və ictimai fənlər kafedrasının dosenti, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Elvüsəl Məmmədov “Səmavi dinlərdə ailə və qadın” mövzusunda təşkil olunan vebinarın gedisi haqqında məlumat verib.

Tələbə Elmi Cəmiyyəti vebinar keçirib

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 10 mart 2021-ci il tarixdə Tələbə Elmi Cəmiyyətinin təşkilatçılığı ilə vebinar keçirilib.

“ZOOM” programı üzərindən təşkil olunan vebinarda Aİİ-nin müəllimləri və tələbələri iştirak ediblər.

Tələbə Elmi Cəmiyyətinin sədri, Dillər və ictimai fənlər kafedrasının dosenti Məmmədəli Babaşlı giriş nitqi ilə çıxış edib. İştirakçıları salamlaşdıqdan sonra TEC-in fəaliyyəti barədə məlumat verib.

Daha sonra M.Babaşlı mövcud

pandemiya dövründə tələbələrin elmi dünyagörüşü, intellektual səviyyələrinin artırılması istiqamətində bu cür vebinarların davamlı olaraq keçiriləcəyini vurğulayıb.

Dinşünaslıq kafedrasının müdürü, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Anar Qafarov “Elm və elmi araşdırmanın metodologiyası” mövzusunda çıxış edib. Məruzəçi qeyd edib ki, belə vebinarlar tələbələrdə elmi yaradıcılığın müxtəlif formalarının təbliği, tədqiqatların aparılmasına gənclərin marağının artırılması, onlarda elmi metodların öyrənilməsinə köməklik göstərilməsi kimi məsələlərin təqdimatı zamanı tələbələrə müxtəlif elmi araştırma qabiliyyətinin formalaşdırılması məqsədilə tədqiqatın ümumi strukturuna dair təsəvvürün yaranması, həmçinin sosial elmləri maraqlandırıran məsələlərin tədqiqat obyektiyinə əsaslanan toxunub. O, elmi məqalənin yazılış forması, tədqiqatın strukturuna dair plan-prospektin hazırlanması, istinad qaydaları haqqında məlumat verib.

sinə motivasiyanın yaradılması, tədris materiallarının dərindən və mükəmməl mənimşənilməsinə köməklik göstərir.

Anar Qafarov çıxışı zamanı tələbələrdə müxtəlif elmi araştırma qabiliyyətinin formalaşdırılması məqsədilə tədqiqatın ümumi strukturuna dair təsəvvürün yaranması, həmçinin sosial elmləri maraqlandırıran məsələlərin tədqiqat obyektiyinə əsaslanan toxunub. O, elmi məqalənin yazılış forması, tədqiqatın strukturuna dair plan-prospektin hazırlanması, istinad qaydaları haqqında məlumat verib.

Növbəti iclas keçirilib

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 5 mart 2021-ci il tarixdə növbəti iclas keçirilib. İclasda qış semestr imtahanlarının yekunları, ali təhsil müəssisəsinin ümumi fəaliyyəti və pandemiya dövründə tədrisin məsafədən təşkili müzakirə olunub.

«ZOOM» programı vasitəsilə onlayn keçirilən iclasda İnstitutun rəhbər heyəti, müəllimlər və əməkdaşlar iştirak ediblər.

Rektor Aqil Şirinov tədbir iştirakçalarını salamlayaraq, torpaqlarımızın düşmən tapdağından azad edilməsi uğrunda şəhid olanlara Allahdan rəhmət, yaralı qazilərimizə isə şəfa diləyib.

Daha sonra o, qarşidan gələn 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə İnstitutun xanım kollektivinə səmimi arzularını ifadə edib.

A.Şirinov tədbirdə qış imtahan sessiyasının yekunları ilə bağlı məsələlərə də toxunub. Qeyd edib ki, 2020/2021-ci tədris ilinin yaz semestrinin dərsləri məsafədən onlayn formada keçirilməklə uğurla davam edir.

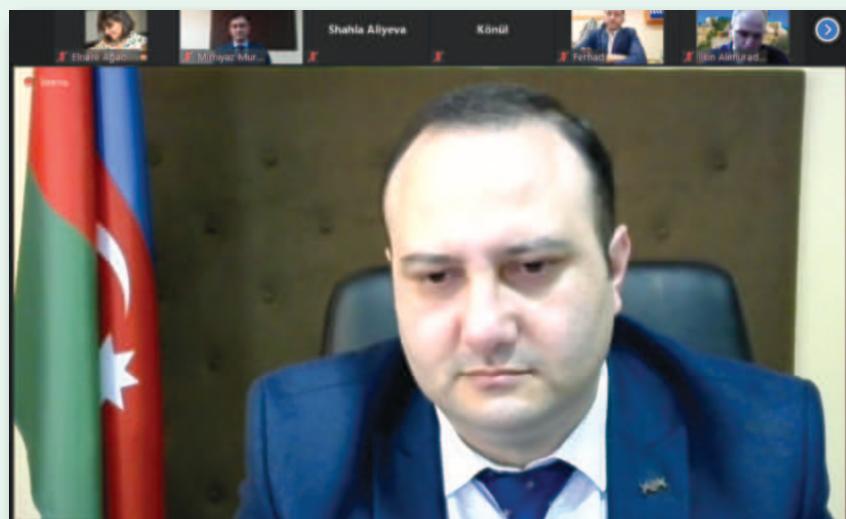
Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları üzrə prorektor Mübariz Camalov söz alaraq, pandemiya və müharibə dövrünə təsadüf edən payız semestrində tədrisin təşkili, keyfiyyəti və səmərəliliyindən bəhs edib.

M.Camalov daha sonra qış imtahanlarının keçirilməsi, qarşıya çıxan problemlər, imtahanların nəticələri haqqında məlumat verib.

Elm və innovasiyalar üzrə prorektor Mirniyaz Mürsəlov “İlahiyyat nəşrləri” adı altında ötən dövr ərzində ali təhsil müəssisəsinin müəllim və əməkdaşlarının əməyi sayəsində dərc olunan ki-

stri boyu tələbələrin imtahanlarda müvəffəqiyyət göstəricilərindən, imtahan prosesinin şəffaf keçirilməsindən danışır.

Dinşünaslıq kafedrasının müdürü Anar Qafarov çıxış edərək, pandemiya dövründə tədris prosesinin gedisi, yaranan problemlər barədə məlumat verib. Kafedranın müəllim heyətinin sillabuslara uyğun surətdə yeni tədris semestrinə tam hazır olduğunu qeyd edib.

tablardan danışır. O, magistratura və doktorantura səviyyələrinə qəbulla bağlı məsələlərə də toxunub.

Daha sonra İlahiyyat fakültəsinin dekanı Elnurə Əzizova çıxış edərək, qış imtahan sessiyasında tələbələrin kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərindən söz açıb.

İslamşünaslıq kafedrasının müdürü Əhməd Niyazov qış semestrin

Dillər və ictimai fənlər kafedrasının müdürü İlkin Əlimuradov söz alıb. Kafedra müdürü keçən semestrin göstəricilərinə toxunub, imtahanların nəticələrini uğurlu hesab etdiyini vurgulayıb. O, ərəb dili üzrə təşkil olunacaq əlavə kurs üçün səviyyə imtahanları barədə ətraflı məlumat verib.

İclas müzakirələrə davam edib.

«40 hədís» yarışması

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun tələbələri arasında “40 hədís” yarışması keçirilib. Müsabiqə “ZOOM” platforması üzərində təşkil olunub.

Yarışmanın münsiflər heyətində İlahiyyat fakülətinin dekan müavini, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Kövsər Tağıyev, müəllimlərdən – ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Namiq Abuzərov, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Vüqar Səmədov təmsil olunublar.

Rektor, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqil Şirinov tədbir iştirakçılarını salamlayaraq bildirib ki, dərin dini və dünyəvi biliklərə, yüksək intellektə malik kadrların yetişdirilməsi İnstitutun qarşıya qoymuş vəzifələrdəndir.

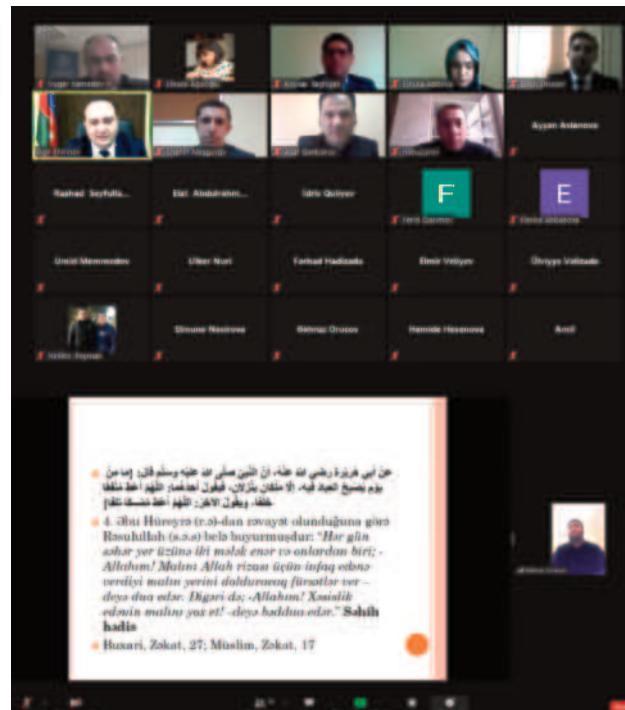
A.Şirinov vurğulayıb ki, belə yarışmalar gənclərin ümumi biliyini və dünyagörüşünü artırır, onlara öyrəndiklərini sərbəst ifadə etmək təcrübəsi qazanmağa imkan verir.

Institut rəhbəri daha sonra qeyd edib ki, fiqh, hədis, əqaid elmləri üzrə tələbələr arasında mütəmadi olaraq müsabiqələr təşkil edilecək.

Müsabiqədə iştirak edən tələbələrə uğurlar arzulayan A.Şirinov vurğulayıb ki, hədislərin Qurani-Kərimdən sonra İslam dinində mənbə rolu oynayır. O, hədislərin öyrənilməsi, hifz olunması, gələcək nəsillərə çatdırılmasının dini baxımdan vacibliyini nəzərə çatdırıb.

Fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Vüqar Səmədov söz alaraq, gənclərə müsabiqənin şərtləri haqqında ətraflı məlumat verib, yarışmanın Aİİ yaradıldığı gündən etibarən ənənəvi formada təşkil olunduğunu qeyd edib.

Tələbələr tərəfindən maraqla qarşılanan yarış-

mada qaliblər münsiflər heyətinin qiymətləndirməsi əsasında müəyyən olunub. Beləliklə, “40 hədís” yarışmasında birinci yerə Fərid Qasimzadə, ikinci yerə Peyman Xəlilov, üçüncü yerə isə Bəhrəz Orucov layiq görünləblər.

Müsabiqənin sonunda qaliblər mükafatlandırılıb, iştirakçılara diplom və təşəkkürnamələr təqdim edilib.

Məlumat üçün bildiririk ki, ali təhsil müəssisəsində tələbələrin dünyagörüşünün formalasdırılması, intellektual səviyyələrinin, elmi biliklərinin artırılması, gələcəkdə mütəxəssis kimi yetişmələri üçün müxtəlif yarışmalar, müsabiqələr keçirilir.

“İctimai həmrəyliyin möhkəmlənməsində bayramların rolu” mövzusunda vebinar

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 19 mart 2021-ci il tarixdə “İctimai həmrəyliyin möhkəmlənməsində bayramların rolu” mövzusunda vebinar keçirilib.

“ZOOM” platforması üzərindən təşkil olunan vebinarda Aİİ-nin rəhbər heyəti, müəllimləri və tələbələri iştirak ediblər.

Aİİ-nin rektoru, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqil Şirinov vebinar iştirakçılarını salamladıqdan sonra, qarşısından gələn Novruz bayramı münasibətilə təbriklərini çatdırıb. Rektor 44 günlük Vətən müharibəsində şəhid olanların xatirəsini yad edib, onlara Allahdan rəhmət diləyib.

Novruz bayramının pandemiya dövrünə təsadüf etdiyini vurğulayan rektor bayramlaşma zamanı xüsusi karantin rejiminin qaydalarına riayət etməyə səsləyib. O, həmçinin bayramların, xüsusən Novruz bayramının cəmiyyətdə birləşdirici funksiya icra etdiyini vurğulayıb.

“İctimai həmrəyliyin möhkəmlənməsində bayramların rolu” mövzusunda çıxış edən İslamsünnətləşkili kafedrasının dosenti, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aslan Həbibov müxtəlif səmavi dindərə qeyd olunan mərasimlər haqqında ətraflı məlumat verib. Bayramların milli və dini baxı-

dan funksiyalarına aydınlıq gətirib, onların əhəmiyyəti və cəmiyyətdə rolundan bəhs edib.

A.Həbibov daha sonra birlik və bərabərlik əsasında qurulmuş bütün bayramların öyrətmə, birləşdirmə, paylaşma, həmrəylik, səadət və xoşbəxtlik götirən funksiyalarından ətraflı söz açıb.

Tədbir maraqlı müzakirələrlə davam edib.

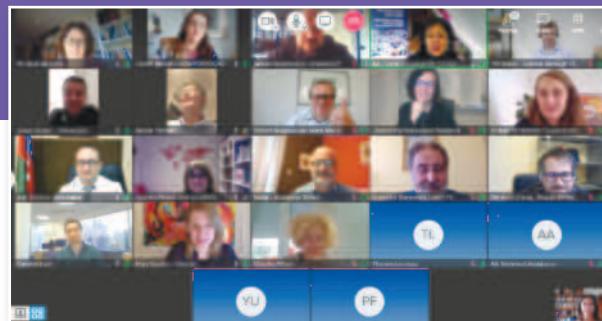
Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru Avropa Şurası İşçi qrupunun iclasında iştirak edib

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqil Şirinov 18 mart 2021-ci il tarixdə Avropa Şurası İşçi qrupunun iclasında iştirak edib.

Tədbir “Bluejeans” platforması vasitəsilə onlayn formatda keçirilib.

Üçüncü görüşü 16-17 mart 2021-ci il tarixdə baş tutub. Görüşdə Azərbaycanı İşçi qrupun üzvü

kimi, Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru, ilahiyyat üzrə fəlsəfə

niyyətlərarası integrasiya sahəsində mütəxəssislər olmaqla 38 nəfər iştirak edib.

Görüşün əvvəlində İşçi qrupun sədri Pia Buhl Girolami iştirakçıları üçüncü tədbirin programı ilə tanış edərək, sözü İrqçılık və Dözümsüzlüyü qarşı Avropa Komissiyasının (the European Commission against Racism and Intolerance) sədri Maria Maroudaya vermişdir. M.Marouda çıkışında sivil cəmiyyətlərdə tolerantlığın və mədəniyyətlərarası integrasiyanın əhəmiyyətindən bəhs edib. Daha sonra onunla İşçi qrupun üzvləri arasında fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşdə müxtəlif layihələr üzrə müzakirələr baş tutub, Avropa Şurasının “Qeyri-ayrı-seçkilik, müxtəliflik və inklüzivlik” üzrə Rəhbər Komitəsi (Committee on Anti-Discrimination, Diversity and Inclusion) tərkibində “Mədəniyyətlərarası integrasiya” (Working Group on Intercultural Integration) İşçi qrupunun

doktoru Aqil Şirinov təmsil edib.

Yığıncaqdə Avropa Şurasının nümayəndələri İvana Delesandro (Ivana D'alessandro) və İrena Quydikova (Irena Guidikova), həmçinin 10 üzv ölkənin təmsilçiləri, 10 ölkənin məhəlli idarələrinin üzvləri və mədə-

Avropa Şurasının “Qeyri-ayrı-seçkilik, müxtəliflik və inklüzivlik” üzrə Rəhbər Komitəsi (Committee on Anti-Discrimination, Diversity and Inclusion) tərkibində “Mədəniyyətlərarası integrasiya” (Working Group on Intercultural Integration) İşçi qrupunun

“İSLAMA GÖRƏ QADININ dəyəri” MÖVZUSUNDĀ TƏDBİR

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 30 mart 2021-ci il tarixdə “İslama görə qadının dəyəri” mövzusunda vebinar keçirilib.

“Microsoft Teams” programı üzərindən onlayn təşkil olunan tədbirdə Aİİ-nin müəllimləri, əməkdaşları və tələbələri iştirak ediblər.

İslamşunaslıq kafedrasının müəllimi, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Faiq Əhmədzadə mövzuna ətrafında məruzə ilə çıxış edib.

İslamın qadına verdiyi dəyərdən söz açan məruzəçi Qurani-Kərimdən və hədislərdən dəlillər gətirərək, mövzuya haqqında danışıb. Məruzəçi qadılara qarşı göstərilən zorakılıq hallarından bəhs edərək, Quranda belə halalara qarşı ayələrin mövcudluğunu nəzərə çatdırıb. Qeyd edib ki, İslam dini qadına qarşı zorakılığın bütün üsullarını qadağan edir. O, İslam dininin qadına hər zaman ehtiramla yanaşdığını və

ona böyük dəyər verdiyini vurğulayıb.

Vebinar mövzusu ətrafında müzakirərlə davam edib.

31 Mart – Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü anılıb

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 31 mart 2021-ci il tarixdə Azərbaycanlıların Soyqırımı Gününe həsr olunmuş tədbir keçirilib. Mərasim Dillər və ictimai fənlər kafedrasının müdürü, dozent İlkin Əlimuradovun moderatorluğu ilə ZOOM programı üzərindən təşkil olunub.

Rektor Aqil Şirinov tədbir iştirakçılardan sonra, 31 Mart soyqırımı qurbanlarını, həmçinin 44 günlük Vətən müharibəsində şəhid olanların xatirəsini yad edib, onlara Allahdan rəhmət dileyib. Aİİ rəhbərliyi qeyd edib ki, mənfur düşmənimiz fürsət tapdıqca xalqımıza qarşı amansız soyqırımı aktları töredib.

A.Şirinov vurğulayıb ki, mənfur düşmən xalqımıza qarşı soyqırımı törətmək üçün azərbaycanlıların yaşadıqları bölgələrə silahlı dəstələr yerdidib. O, qeyd edib ki, xalqımıza qarşı tarixin müxtəlif vaxtlar-

tirakçılarının nəzərinə çatdırıb.

Rektor soyqırımı qurbanlarının, şəhidlərimizin həzirdə ruhlarının şad olduğunu da vurgulayıb. O bildirib ki, 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə şücaətli Ordumuz torpaqlarımızı düşmən tapdağından azad edərək, işgalçuya layiq olduğu cavabı verib.

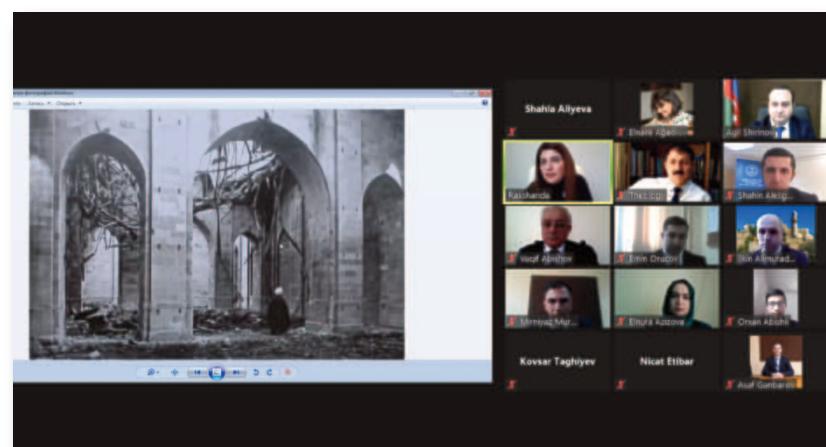
Quba Soyqırımı Memorial Kompleksinin direktoru, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Rəxşəndə Bayramova xalqımıza qarşı törədilən soyqırımı aktı barədə söhbət açıb. O, rəhbərlik etdiyi Soyqırımı Memorial Kompleksi barədə geniş məlumat verib. Bildirib ki, 30 dekabr 2009-cu ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev erməni millətçilərinin Azərbaycana qarşı ərazi iddialarını və təcavüz siyasetini, qanlı cinayətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq, gələcək nəsillərin milli yad-

rında soyqırımı törədən daşnakların 1918-ci ilin 31 martında rəvac verdiyi təxribat aktı bunların ən dəhşətlisidir. Müxtəlif quberniyalarda törədilən soyqırımlar zamanı Bakıda Təzəpir məscidinə ziyan vurulub, Şamaxıda isə Qafqazın ən qədim ikinci məscidi olan Cümə məscidi orada toplaşan müsəlmanlarla birlikdə yandırılıb.

İnstitut rəhbəri daha sonra vurğulayıb ki, cənab Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə bərpa olunan bu məscidi ziyarət zamanı yanğı izlərinə indi dərast gəlmək mümkündür.

A.Şirinov qeyd edib ki, Quba soyqırımı bu vandalizm aktlarının ən dəhşətlilərindən biridir. O, Quba Soyqırımı Memorial Kompleksinə Aİİ tələbələrinin ziyarətinin təşkil olunduğunu, qlobal pandemiya səbəbindən bu il ziyarətin təxirə salındığını mərasim iş-

daşını qorumaq və soyqırımı qurbanlarının xatirəsini əbədiləşdirmək məqsədilə Quba şəhərində Soyqırımı

Memorial Kompleksinin yaradılması haqqında Sərəncam imzalayıb.

(Arkı 20-ci səhifədə)

31 Mart – Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü anılıb

(Əvvəli 19-cu səhifədə)

R.Bayramova bildirib ki, 2013-cü il sentyabrın 18-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Quba Soyqırımı Memorial Kompleksinin açılışını ediblər.

O, daha sonra qeyd edib ki, Quba şəhərində Soyqırımı Memorial Kompleksi koronavirus (COVID-19) pandemiyası ilə əlaqədar neçə müddətdir fəaliyyətini onlayn formada həyata keçirir. Kompleksin direktoru bu müddət ərzində mütəmadi olaraq rəsmi sayt, eləcə də müxtəlif sosial şəbəkələr vasitəsilə 4 dildə (Azərbaycan, ingilis, rus və ərəb) fərqli illərdə xalqımıza qarşı törədilmiş soyqırımı gerçəkliliklərini, erməni vandalizminin əsl simasını, ermənilərin mənfur planlarının tarixi köklərini, Qafqaza köçürülmələri ilə bağlı müxtəlif arxiv sənədlərini, eləcə də fotosəkilləri, deportasiyalar barədə məlumatları təqdim etdiklərini tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb.

AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutu Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımları tarixi şöbəsinin aparıcı elmi işçisi, tarix elmləri doktoru Vaqif Abışov bildirib ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Hökumətinin qərarı ilə 1918-ci ilin

iyul ayında yaradılmış Fövqəladə Təhqiqat Komissiyası ermənilərin 1918-ci ildə Azərbaycanın eksər bölgələrində azərbaycanlılara qarşı törətdikləri kütləvi qırğınları, zora-

azərbaycanlıların Ermənistən SSR ərazisindəki tarixi-etnik torpaqlarından kütləvi suretdə deportasiyası haqqında” fərmanından, həmçinin Azərbaycan Respublika-

kılıqları və talanları çoxsaylı şahid ifadələri və maddi sübutlar vasitəsilə aşkarlayıb üzə çıxarıb. Bu araştırma zamanı erməni cinayətkarlığını üzə çıxaran 3 cilddən ibarət 145 vərəq tərtib olunub. Qırğınlı bağlı Dövlət Arxivində saxlanılan Fövqəladə Təhqiqat Komissiyasının çoxsaylı sənədləri qalır ki, onların da bir hissəsi artıq çap olunub.

Vaqif Abışov ümummilli lider Heydər Əliyevin 18 dekabr 1997-ci il tarixli “1948-1953-cü illərdə

sının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 18 yanvar 2018-ci il “1918-ci il azərbaycanlıların soyqırımının 100 illiyi haqqında” Sərəncamından bəhs edərək, həmin illərdə xalqımıza qarşı həyata keçirilmiş tarixi cinayətlərə hüquqi-siyasi qiymət verilməsi, bu vandalizm aktlarının beynəlxalq ictimaiyyətin nəzərinə çatdırılması üçün bütün vasitələrdən istifadə etdiklərini vurgulayıb.

Tədbirdə Quba Soyqırımı Memorial Kompleksi haqqında iki sənədli film təqdim olunub.

“Biblioterapiya: kitabla müalicə” mövzusunda webinar

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 1 aprel 2021-ci il tarixdə İlahiyyat fakültəsinin tələbələri üçün “Rəhbərlik proqramı” çərçivəsində “Biblioterapiya: kitabla müalicə” mövzusunda webinar keçirilib.

“Microsoft Teams” programı üzərindən təşkil olunan webinarada Aİİ-nin müəllimləri və tələbələri iştirak ediblər.

İlahiyyat fakültəsinin dekan müavini, sosiologiya üzrə fəlsəfə doktoru Asəf Qənbərov tədbiri giriş sözü ilə açaraq, “Rəhbərlik proqramı” çərçivəsində hər ay keçirilən webinarların əhəmiyyətindən bəhs edib.

Dillər və ictimai fənlər kafedrasının dosenti, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Elvusal Məmmədov “Biblioterapiya: kitabla müalicə” mövzusunda çıxış

edib. E.Məmmədov biblioterapiya, onun tarixi və tətbiqi yolları barədə danışıb.

Daha sonra İlahiyyat fakültəsinin dekanı, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Elnurə Əzizova çıxış edərək webinarın əhəmiyyətini vurgulayıb, kitab vasitəsilə tərbiyə və müalicə olunmağın əhəmiyyətindən söz açıb. Elnurə Əzizova qısa zaman ərzində İnstitutun müəllimləri tərəfindən “Oxunması vacib olan 100 kitab” siyahısının hazırlanaraq, İlahiyyat fakültəsi tələbələrinə təqdim edilməsi barədə təkliflə çıxış edib.

Webinar tələbə və müəllimlərin mövzu ətrafında sualları və müzakirəsi ilə davam edib.

Qeyd edək ki, Aİİ tələbələri üçün “Rəhbərlik proqramı” çərçivəsində müxtəlif mövzularda aylıq webinarlar təşkil olunur.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 2 aprel 2021-ci tarixdə Tələbə Elmi Cəmiyyətinin təşkilatçılığı ilə Elm Gününe həsr olunmuş onlayn tədbir keçirilib.

Yığıncağı giriş nitqi ilə açan Aİİ Tələbə Elmi Cəmiyyətinin sədri, Dillər və ictimai fənlər kafedrasının dosenti Məmmədəli Babaşlı vebinarın Hacı Zeynalabdin Tağıyevin xeyriyyəçilik və maarifçilik fəaliyyətinə həsr olunduğunu bildirib.

XIX əsrin sonu – XX əsrin əvvəllərində mövcud sosial, iqtisadi həyatdan bəhs edən M.Babaşlı H.Z.Tağıyev kimi din xadimlərimizin və ziyalılarımızın birlikdə fəaliyyətindən danışıb. Bu dövrün özündürkətmə, milli oyaniş baxımından Azərbaycan tarixində parlaq bir səhifəni özündə əks etdirdiyini vurgulayıb.

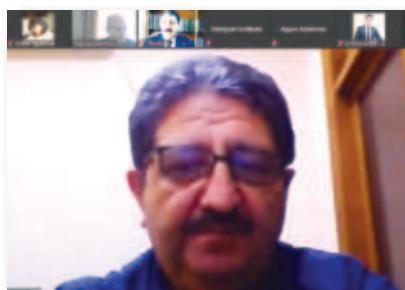
Daha sonra Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin elmi katibi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Fərhad Cabbarov Hacı Zeynalabdin Tağıyevin həyatı və fəaliyyəti haqqında geniş məlumat verib. Qeyd edib ki, ölümündən 100 ilə yaxın müddət keçməsinə baxmayaraq, H.Z.Tağıyev xalqımız tərəfindən daim xatırlanır, həyatı və fəaliyyəti haqqında mütəmadi olaraq araşdırımlar aparılır.

F.Cabbarov vurğulayıb ki,

Elm Gününe həsr olunmuş tədbir

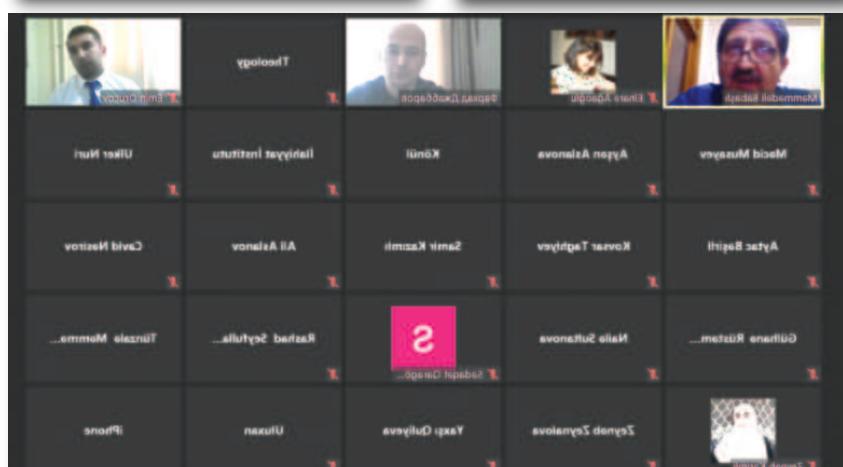
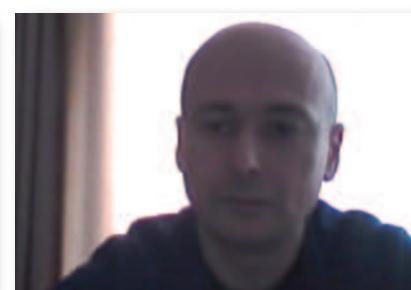
H.Z.Tağıyevin tehsili olmasa da, o, elmə və maarifə daha çox önəm verirdi.

Mesenatın xeyriyyəçilik fəaliyyətinə stimul verən səbəbləri sadalayan məruzəçi H.Z.Tağıyevin həddən artıq inancı olduğunu

“Həyat” qəzetinin çap olunmasından da söhbət açıb.

F.Cabbarov bu gün də xeyriyyəçilik ənənələrinin davam etdiriyini vurğulayıb. Bildirib ki, buna ən böyük nümunə 44 günlük Vətən mühəribəsində sosial və-

və sosial məsuliyyəti dərk etdiyiini başlıca səbəb kimi qeyd edib. O, həmçinin Şərqdə ilk dünyəvi Qız Məktəbinin açılmasından,

ziyyətindən asılı olmayaraq, hər kəsin cəbhəyə yardım etməsi idi.

Vebinar mövzu ətrafında müzakirələrlə davam edib.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 8 aprel 2021-ci il tarixdə “Özgüvensizlik və onunla mübarizə yolları” mövzusunda vebinar keçirilib.

“Microsoft Teams” programı vasitəsilə keçirilən vebinarda İnstitutun əməkdaşları və tələbələr iştirak ediblər.

Psixoloq İlkin Kazımlının təqdimatında baş tutan vebinarda özgüvensizlik duyğusu, natamamlıq kompleksi, onunla mübarizə yolları barədə məlumat verilib. Psixoloq qeyd edib ki, hər şeydən öncə özgüven-

“Özgüvensizlik və onunla mübarizə yolları” mövzusunda vebinar

hissini formalasdırmaq lazımdır. Komplekslərin yanmasına kökündə bu və ya digər səbəblərdən qaynaqlanan özgüvensizlik və ya özgüven hissini aşağı olmasınadır. O, özgüvensiz insanların hər zaman özlərindən narazı, həssaslığa meyilli olduqlarını bildirib.

Psixoloq daha sonra tələbələri bu kompleksləri aradan qaldırma yolları barədə məlumatlaşdırıb. Onlara bir çox suallar verməklə, problemlərini aydınlaşdırmağa çalışıb.

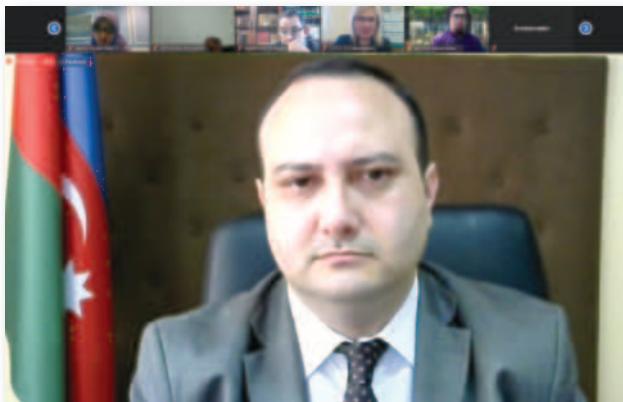
Qeyd edək ki, Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda tələbələrin psixoloqla mütəmadi olaraq görüşləri təşkil olunur. Hazırda bu proqramlar pandemiya dövrü ilə bağlı olaraq onlayn formatda davam edir.

Aİİ rektoru İslam sivilizasiyası alımlarının tədbirində iştirak edib

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru 9 aprel 2021-ci il tarixdə İslam sivilizasiyası alımlarının tədbirində iştirak edib.

Malayziyanın İslam Hadri İnsti-tutu, Kebangsaan Universiteti və Özbəkistanın İslam Sivilizasiyası Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə

Malayziya və Özbəkistanın, o cümlədən digər ölkə universitet və tədqiqat təşkilatlarının alımlarının iştirak etdikləri beynəlxalq tədbirdə

baş tutan tədbir onlayn formatda keçirilib.

Mərv məktəbi haqqında məlumat verərək, onun İslam dünyasında

İlahiyyat İnstitutunun rektoru, ilahiyyat üzrə fəl-səfə doktoru Aqil Şirinov "Orta Asiyanın İslam fəlsəfi düşüncəsinə töhfəsi: Mərv məktəbi" mövzusunda çıxış edib.

A.Şirinov

fəlsəfi düşüncənin təşəkkülünə bəxş etdiyi töhfələrdən söz açıb. Həmçinin bu məktəbin peripatetik fəlsəfənin yayılmasındakı roldan bəhs edib, sözügedən fəlsəfə məktəbinin təmsilçiləri barədə ətraflı məlumat verib.

Qeyd edək ki, beynəlxalq tədbirin təşkil olunmasında məqsəd İslam sivilizasiyası alımlarını bir yerə toplamaq, onların elmi tədqiqat işlərinin müzakirəsini təşkil etməkdir.

"İslah və təcđid" kitabının təqdimatı

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru Aqil Şirinov 13 aprel 2021-ci il tarixdə "İslah və təcđid" seriyasından olan kitabların təqdimat mərasimində iştirak edib.

Sankt-Peterburq Dövlət Universitetinin İslam Araşdırma Mərkəzi və Moskva İslam İnstitutunun birgə layihələri olan kitabların təqdimat mərasimində rektor onlayn formatda qoşulub.

Mərasimdə Rusiya Federasiyası Müsəlmanları Ruhani İdarəesi və Rusiya Müftilər Şurasının sədri, müfti Şeyx Ravil Qaynutdin açılış nitqi ilə çıxış edib.

Şeyx Ravil Qaynutdin qarşısından gələn ramazan ayının başlanması münasibətlə bütün müsəlman aləmini təbrik edib. "İslah və təcđid" seriyasından olan bu dəyərli nümunənin İslam aləminə böyük töhfə verəcəyini vurgulayıb, layihə iştirakçılarına, redaksiya heyətinə, kitabın nəşr olunmasına əməyi keçən hər kəsə tə-

şəkkürünü bildirib.

Aİİ rektoru Aqil Şirinov tədbir iştirakçılardırı salamlayaraq, XX əsrin II yarısından etibarən dindo yenilənmə düşüncəsinin daha fərqli istiqamətlərə yönəldiyini nəzərə çatdırıb. İnstitut rehbəri dini mətnlərin tarixiliyi, din və modernizm, dini təcrübənin mahiyyəti, Quran qissələrinin tarixi gerçəkliliyi ifadə edib-ətmədiyi, İslam hüququnun universal xarakterə malik olub-olmadığı kimi məsələlərin sözügedən dövrən etibarən müzakirə obyektinə çevrildiyini vurğulayıb.

Rektor sözügedən seriyanın son üç əsr ərzində İslam reformasiya düşüncəsinin ən öndəgələn nümayəndələri haqqında məlumatları əhatə edən kitablarının nəşr edilməsini təqdirəlayıq hal kimi qiymətləndirib. Bu layihənin İslam düşüncəsi baxımından əhemmiliyətlili olacağını qeyd edib və dəvət üçün səmimi təşəkkürünü

bildirib.

Tədbirdə, həmçinin Moskva İslam İnstitutunun rektoru Demir Muxetdinov, Sank-Peterburq Dövlət Universitetinin rektoru Nikolay Kropaçev, Rusyanın Sank-Peterburq şəhərindəki Dövlət Ermitajının direktoru Mixail Piotrovskiy, Kazan Dövlət Universitetinin Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunun direktoru Ramil Xayrutdinov da çıxış ediblər.

Qeyd edək ki, "İslah və təcđid" seriyasından olan kitab layihəsi 33 əsərdən ibarətdir. Seriya XIX-XXI əsrləri əhatə edən İslam reformasiya düşüncəsinin nümayəndələri haqqında kitablar dan ibarətdir.

Təhsil eksperti ilə görüş

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru Aqil Şirinov 26 aprel 2021-ci il tarixdə təhsil eksperti Kamran Əsədovla görüşüb.

Aİİ rəhbəri ali təhsil müəssisəsinin fəaliyyəti barədə geniş məlumat verib. Qeyd edib ki, İnstitutda yüksəkxitaslı kadrların hazırlanması məqsədilə əreb və ingilis dillərində sərbəst mühazirə deyə biləcək mütəxəssislər mövcuddur.

O, daha sonra bildirib ki, tələbələr mükəmməl dini və dünyəvi biliklərin aşınması üçün dərslərdən əlavə, ali təhsil müəssisəsində ödənişsiz dil kursları da fəaliyyət göstərir.

Rektor, həmçinin İnstitutun nəşrləri barədə məlumat verərək, Aİİ-nin elmi fəaliyyətinin əsas göstəricisi olan “Din araşdırmları” jurnalının gələcəkdə beynəlxalq indeksli jurnallar sırasına daxil ediləcəyi istiqamətində çalışıldığını vurgulayıb.

Təhsil eksperti Kamran Əsədov mövhumat və xurafatla mübari-

zədə, həmçinin dinin düzgün şəkildə cəmiyyətə çatdırılmasında Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun yetişdirdiyi tələbələrin üzərinə böyük vəzifələr düşdүünü bildirib.

saytının təsisçisi kimi çıxış edən Kamran Əsədov ali müəssisəsi ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulması, fəaliyyətinin işıqlandırılması istiqamətlərində birgə fəaliyyət məsələləri haqqında bəhs edib.

Tədbirdə Azərbaycanda dini durum və təhsil sahəsində

Görüşdə, həm də Təhsil Xidmətləri Araşdırma və Təhlil Mərkəzinin direktoru və “təhsil.biz”

mövcud vəziyyət, planlar, perspektivlər mövzusunda müzakirələr aparılıb.

Elmi məqalə “Bilimname” dərgisində dərc olunub

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu dekanının elmi məqaləsi impakt faktorlu “Bilimname” jurnalında dərc olunub.

Aİİ İlahiyyat fakültəsinin dekanı, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Elnurə Əzizovanın “Kisra sarayından Kərbəla səhraşına: milli-dini kimlik ünsürü və tarixi-mənqibəvi şəxsiyyət arasında məqtəllərdə Şəhrbanu” başlıqlı məqaləsi Türkiyənin Erciyes Universitetinin “Bilimname” jurnalında dərc olunub.

Məqalədə Sasani hökməti III Yezdəgirdin (632-651) qızı olduğu iddia edilən Şəhrbanu haqqında klassik İslam tarixi mənbələrindəki məlumatlar tədqiq edilərək, onların ərəbdilli, farsdilli və türkdilli məqtəllərə

təsiri araşdırılıb.

Qeyd edək ki, sosial elmlərə dair məqalələrin dərc olunduğu “Bilimname” jurnalı “Web of science” beynəlxalq bazasında referatlaşdırılan jurnallarda dərc olunmuş dördüncü yazı nümunəsidir. Araşdırma ilə qeyd edilən linkdən (<https://dergipark.org.tr/tr/pub/bilimname/issue/62019/854461>) tanış olmaq mümkündür.

Sözügedən məqalə dosent E.Əzizovanın Aİİ-dəki fəaliyyəti müddətində “Web of science” beynəlxalq bazalarında referatlaşdırılan jurnallarda dərc olunmuş dördüncü yazı nümunəsidir. Araşdırma ilə qeyd edilən linkdən (<https://dergipark.org.tr/tr/pub/bilimname/issue/62019/854461>) tanış olmaq mümkündür.

Aİİ ilahiyyat elmləri sahəsində tədqiqatların aparılması məsələsinə xüsusi önem verir. Belə ki, ali təhsil müəssisəsində tədris prosesinə cəlb edilən müəllimlər

dünyanın müxtəlif ölkələrində təşkil olunan beynəlxalq konfranslarda iştirak edir, tədqiqat sahələrinə uyğun gələn elmi məqalələrin, kitab və dərsliklərin nəşrini həyata keçirirlər.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 28 aprel 2021-ci il tarixdə “Dinşünaslıq” və “Dinin tarixi və fəlsəfəsi” ixtisasları üzrə yaradılmış Birdəfəlik dissertasiya şurasının tərkibində elmi seminarın ilk icaslari təşkil olunub. “Dinşünaslıq” ixtisası üzrə doktorant Aliyə Samir qızı Mürsəlovanın “İslamda vərəsəlik hüquq (hənəfi məzhəbi əsasında)”, dissertant Dürdənə Şükür qızı Cəfərlinin “Müasir islamşünaslıqda “həqiqi İslam” konsepsiyası” mövzularında seminarları onlayn formatda baş tutub.

Elmi seminar öz fəaliyyətini Ali Attestasiya Komissiyası (AAK) Rəyasət Heyətinin 29.01.2021-ci il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Xüsusi karantin rejimi dövründə dissertasiya şuralarının nəzdində fəaliyyət göstərən elmi seminarlarda müzakirələrin təşkili və keçirilməsinə dair qaydaları”na uyğun olaraq distant formada onlayn şəkildə təşkil edir.

Aİİ-də Birdəfəlik dissertasiya şurası Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 11 iyun tarixli 728 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Elmi dərcəcələrin verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 4.9-cu bəndinə əsasən, “Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası haqqında Əsasnamə”nin 4.2.1-ci yarımbəndi və 4.8-ci bəndinə uyğun olaraq yaradılıb.

ELMI SEMİNARIN İLK İCLASLARI KEÇİRİLİB

“Orucluğun tarixi və Ramazanın fəzilətləri” mövzusunda webinar

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 7 may 2021-ci il tarixdə “Orucluğun tarixi və Ramazanın fəzilətləri” mövzusunda webinar keçirilib.

“ZOOM” platforması üzərindən təşkil olunan webinar Aİİ-nin rəhbər heyəti, müəllimləri və tələbələri iştirak ediblər.

Rektor, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqil Şirinov webinar iştirakçılarını salamladıqdan sonra, qarşidan gələn Müqəddəs Ramazan bayramı münasibətilə təbriklərini bildirib.

İnstitut rehbəri 44 günlük Vətən müharibəsində şəhid olanların xatirəsini yad edib, onlara Allahdan rəhmət diləyib.

Ramazan bayramının pandemiya dövrünə təsadüf etdiyini vurgulayan Aİİ rəhbəri bayramlaşma zamanı xüsusi

karantin rejimi qaydalarına riayət etməyi vurğulayıb.

İnsanın nəfsi ilə mübarizə aparmasında bu ayın bir məqam olduğunu bildirən A.Şirinov Ramazan günlərinin forma və məzmun baxımından xüsusi önemini diqqətə çatdırıb.

“Orucluğun tarixi və Ramazanın fəzilətləri” mövzusunda çıxış edən Aİİ İslamşünaslıq kafedrasının müəllimi, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru İbrahim Quliyev hədis mənbələrinə əsaslanaraq, orucluğun tarixi, məna cəalarları, faydaları barədə ətraflı söz açıb. Qurani-Kərimin nazil olduğu ayın fəzilətlərindən ətraflı bəhs edən İ.Quliyev oruc tutmağın tibbi, ictimai faydalalarını da vurğulayıb.

Webinar müzakirələr və tələbələri maraqlandıran sualların cavablandırılması ilə davam edib.

"Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanın inkişafı naminə xidmətləri" mövzusunda videokonfrans

atlığıını bildirib. Ölkəmiz müstəqillik qazandığı ilk illərdən tolerantlıq ənənələrinin qorunub saxlanması və inkişafı, o cümlədən yeni dini ibadətgahların inşası, mövcud olanların əsaslı təmiri və yenidənberpası istiqamətində çoxsaylı işlərin görüldüyünü vurgulayıb.

Institut rəhbəri daha sonra qeyd edib ki, ulu öndər Heydər Əliyevin ordu quruculuğu sahəsində keçirdiyi mühüm islahatların davamı olaraq, hazırda Azərbaycan Respublikasının

bəsində qalib gəldik. Müzəffər Ordumuz hazırda mədəniyyət paytaxtıımız elan olunan Şuşanı işgalçılardan azad etdi.

AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun icraçı direktoru, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Cəbi Bəhramov çıxış edərək, Heydər Əliyevin sovet dövrü və müstəqillik illərindəki xidmətləri barədə arxiv sənədlərinə istinadən məlumat verib. Ulu Öndərin hakimiyyəti illərində qarşılaşıduğu çətinliklərə toxunaraq, əzmlə və səbirlə apardığı siyasetin hazırda

Azərbaycan İlahiyyat İstitutunda 8 may 2021-ci il tarixdə ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 98-ci il-dönümüne həsr olunmuş "Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanın inkişafı naminə xidmətləri" mövzusunda videokonfrans keçirilib.

"ZOOM" programı üzərindən təşkil olunan vebinarda Aİİ-nin müəllimləri və tələbələri iştirak ediblər.

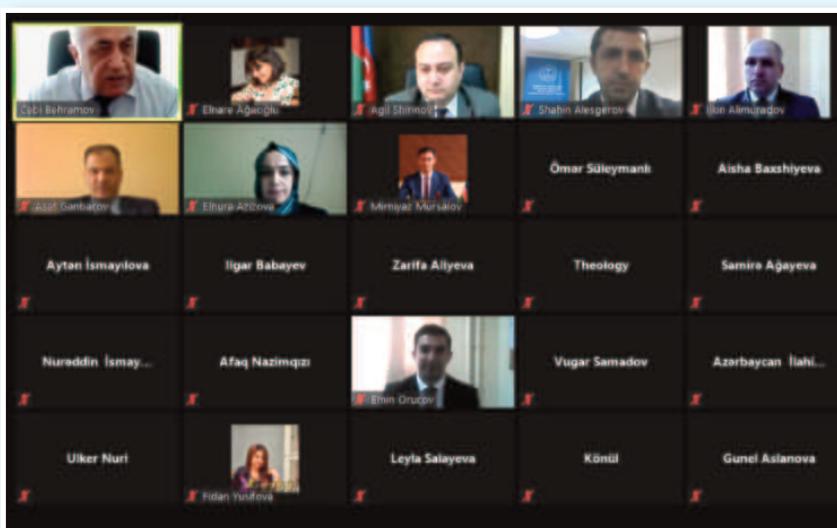
Aİİ-nin rektoru, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqil Şirinov tədbirdə çıxış edərək, ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəldiyi ilk gündən milli-mənəvi və dini dəyərlərimizin qorunması istiqamətində uzaqgörən addımlar

Prezidenti cənab İlham Əliyevin layiqli siyaset yürütməsi nəticəsində 44 günlük Vətən Mühari-

cənab İlham Əliyev tərəfindən layiqince davam etdirildiyini vurgulayıb. Heydər Əliyevin hakimiyyəti dövründə xarici ölkələrlə qurulan diplomatik münasibətlərin bu gün də dövlətçilik siyasetində müsbət istiqamətdə təsirini diqqətə çatdırıban C.Bəhramov Ümummilli Liderin siyasi və dövlətçilik irsi ilə bağlı daim araşdırılmalar aparıldığını vurgulayıb.

Videokonfransdan sonra Aİİ-nin rəhbər heyəti və əməkdaşları Fəxri Xiyabanda ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət edib, xatirəsini ehtiramla yad edib, məzarı üzərinə gül dəstələri qoyublar.

«Azərbaycanda İslam mədəniyyətinin təşəkkül tarixi» mövzusunda webinar

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 16 may 2021-ci il tarixdə İlahiyyat fakültəsinin tələbələri üçün “Rəhbərlik programı” çərçivəsində “Azərbaycanda İslam mədəniyyətinin təşəkkül tarixi” mövzusunda webinar keçirilib.

“Microsoft Teams” programı üzərindən təşkil olunan tədbirdə

Aİİ-nin müəllimləri və tələbələri iştirak ediblər.

İlahiyyat fakültəsinin dekan müavini, sosiologiya üzrə fəlsəfə doktoru Asəf Qənbərov tədbiri giriş sözü ilə açaraq, “Rəhbərlik programı” çərçivəsində hər ay keçirilən webinarların əhəmiyyətindən bəhs edib. A.Qənbərov

tarix elminin yenidəndirçəlis dövrünü yaşadığı vurgulayaraq, mövzunun əhəmiyyətinə toxunub.

İslamşünaslıq kafedrasının müəllimi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Rəşad Mustafa “Azərbaycanda İslam mədəniyyətinin təşəkkül tarixi” mövzusunda çıxış edib. İslam dini ilə birlikdə bəşər tarixində yeni mərhələnin başlanğıcını qeyd edən R.Mustafa erkən fütuhat, xəlifəlik zamanı baş verən hadisələr haqqında geniş məlumat verib, İslam dininin Azərbaycanda yayılmasından sonra ölkəmiz üçün nəticələrinən bəhs edib.

Vebinar tələbə və müəllimlərin mövzu ətrafında sualları və müzakirələri ilə davam edib.

Aİİ tələbələri üçün İlahiyyat fakültəsinin dekanlığı tərəfindən “Rəhbərlik programı” çərçivəsində müxtəlif mövzularda aylıq webinarlar təşkil olunur.

“Müsəlman alımlarının elm və texnologiyanın inkişafına töhfələri” mövzusunda konfrans materialları çapdan çıxbı

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu, Bakı Yunus Əmrə İnstitutu, Kırıkkale Universiteti, Professor Fuat Sezgin İslam Elm Tarixi Araşdırma Fonduñun birgə təşkilatçılığı ilə 18 may 2021-ci il tarixdə “Müsəlman alımlarının elm və texnologiyanın inkişafına töhfələri” mövzusunda keçirilmiş konfransın materialları dərc edilib.

Topluda hər iki ölkəni təmsil edən konfrans iştirakçılarının 14

məqaləsi və çıxışları yer alıb.

Kitabda Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru, i.f.d. Aqil Şirinovun, Kırıkkale Universitetinin rektoru, prof. dr. Erslan Aslanın, Professor Fuat Sezgin İslam Elm Tarixi Araşdırma Fonduñun sədri Mecit Çetinkayanın, həmçinin Aİİ-nin əməkdaşları – Dinşünaslıq kafedrasının müdürü, f.f.d., dos. Anar Qafarovun, f.f.d., dos. Ələddin Məlikovun, dekan müa-

vin, f.f.d. Kövsər Tağıyevin və digər elm adamlarının məqalələri, çıxışları dərc olunub.

Konfransa qatılan məruzəçilər müsəlman alımlarının elm və texnologiyaya verdikləri töhfələri araşdırmış, alim və mütəxəssislərin tödqiqat işləri ilə bağlı çıxışlar etmişlər.

Topluda yalnız elmi məqalələr deyil, həmçinin konfransdakı çıxışlar da yer alıb.

“Bədii əsər oxuma (xarici ədəbiyyat)” mövzusunda müsabiqə

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 24 may 2021-ci il tarixdə “Bədii əsər oxuma (xarici ədəbiyyat)” mövzusunda müsabiqə keçirilib. “ZOOM” programı vasitəsilə onlayn formatda təşkil olunan müsabiqədə Aİİ-nin tələbələri iştirak ediblər.

Aİİ rektoru, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqil Şirinov bu səpkili müsabiqələrin tələbələrin elmə, maarifləndirici yarışmalara maraqlarının, həmçinin ümumi biliklərinin və dünyagörüşlərinin artırılmasına, vətənpərvərlik duyğularının

yüksəldilməsinin, əzx etdiklərini daha çevik şəkildə ifadə etmək baxımından xüsusi əhəmiyyətə malik olduğunu vurgulayıb, təhsilalanlara uğurlar diləyib.

Üç turdan ibarət olan müsabiqədə, ümumilikdə, 45 sual səsləndirilib. Suallar dahi Amerika ya-ziçisi, 1954-cü ildə ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı laureati olmuş Ernest Hemingwayın məşhur “Əcəl zəngi” romanı, “Qoca və dəniz” povesti və hekayələrinin daxil edildiyi “Seçilmiş əsərləri”nə dair olub. Belə ki, ədəbiyyat seçmələri əv-

vəlcədən tələbələrə təqdim olunub və suallar sözügedən əsərlərdə yer almış nümunələrə uyğun hazırlanıb.

Müsabiqənin sonunda turlar üzrə qazanılmış ümumi ballar əsasında qaliblər müəyyən edilib, mükafatlandırılıb və onlara diplomlar təqdim olunub.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda pandemiya dövründə də tələbələrin dünyagörüşlərinin artırılması, mütləq vərdişlərinin və nitq qabiliyyətlərinin formalasdırılması istiqamətində müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir.

28 MAY - RESPUBLİKA GÜNÜNƏ HƏSR OLUNMUŞ VİDEOKONFRANS

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 26 may 2021-ci il tarixdə 28 May - Respublika Gününe həsr olunmuş videokonfrans keçirilib.

“ZOOM” programı üzərindən təşkil olunan videokonfransda Aİİ-nin əməkdaşları və tələbələri iştirak ediblər.

Tədbiri giriş sözü ilə açan rektor Aqil Şirinov videokonfrans iştirakçılarını salamladıqdan sonra, Respublika Günü münasibətilə təbriklerini bildirib. Rektor bugünün önemini diqqətən çatdırıraq, uzun illər Çar Rusiyasının əsarətində qalmış, məhrumiyətlər yaşamış Azərbaycan xalqının, nəhayət, 1918-ci ildə qazandığı müstəqilliyinin çətinliklərlə başa gəldiyini vurgulayıb.

Aİİ rəhbəri daha sonra bildirib ki, həmin dövrə və belə bir şəraitdə Cümhuriyyətin elan olunması və dünyaya tanıdılması istiqamətində Azərbaycan ziyalıları, ideo-

loqları gərgin mübarizə nəticəsində əllərindən gələni əsirgəməyərək, bu müqəddəs vəzifəni yerinə yetirməyi bacarıblar.

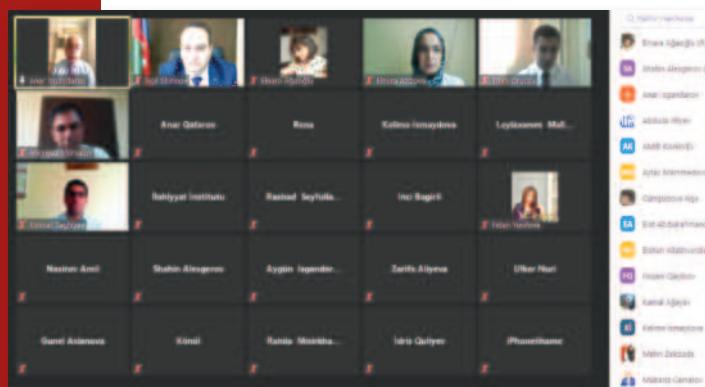
fəsi olduğunu vurgulayıb. Həmin dövrədə baş verən hadisələri xronoloji ardıcılıqla qeyd edərək, Xalq Cümhuriyyətinin az yaşama-

sına baxmayaraq, xalqımızda azadlıq və müstəqillik fikirlərinin formalaşmasında müstəsna rolunu nəzərə çatdırıb.

Azərbaycanın müstəqilliyini bərpa etdiğdən sonra Cümhuriyyət tarixinin aşasını qurmaqla baş-

landığını və bu istiqamətdə ümummilli lider Heydər Əliyevin müstəsna qərarlarını diqqətən çatdırıb. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (AXC) yaranma tarixi və keçidiyi yol haqqında ətraflı məlumat verən A. İsgəndərov 28 may 1918-ci ildə elan olunan bugünün tariximizin ən şərəfli səhi-

Milli Məclisin deputati, tarix elmləri doktoru, professor Anar İsgəndərov tədbir iştirakçılarını salamladıqdan sonra, Respublika Günü münasibətilə təbrikərini çatdırıb. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (AXC) yaranma tarixi və keçidiyi yol haqqında ətraflı məlumat verən A. İsgəndərov 28 may 1918-ci ildə elan olunan bugünün tariximizin ən şərəfli səhi-

“İLAHİYYAT” ELMİ-PUBLİSİSTİK JURNALININ NÖVBƏTİ SAYI DƏRC OLUNUB

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun “İlahiyyat” elmi-publisistik jurnalının növbəti – 4-cü sayı çapdan çıxbıb.

Doqquz rubrikadan ibarət jurnalda öz sahəsinin peşəkar mütexəssisi olan elm adamlarının, həmçinin Aİİ-nin tələbə və məzunlarının yazıları yer alıb.

Jurnalın budəfəki sayı “Rəsmi guşə” rubrikası ilə başlayır.

Dərginin “Cəmiyyət və din” rubrikasında “Nəsirəddin Tusinin varlığı və Tanrıya dair fikirləri”; “Quran və hədislər kontekstində zülm”; “Dönlüklerin cəzalandırılması baxımından İslamda etiqad azadlığı haqqında”; “Dini sabitliyə zəmin olaraq sosial-iqtisadi rifah”; “Din və dövlətçilik”; “Səmavi dindərə qadın” və “Dindəki qadağaların mahiyyəti” adlı məqalələr dərc olunub.

“Mühyiddin ibn Ərəbi (Nəzəri ir-

fanın banisi)”; “Nizami Gəncəvinin yaradıcılığı “Xosrov və Şirin” poemasının nümunəsində” və “Muxtar Əfəndizadənin “Şərayiül-İslam” əsəri haqqında” başlıqlı məqalələr jurnalın “Mütəfəkkirlər” rubrikasında yer alıb.

“Müasir müəllimin fəaliyyətində yaradıcılıq amili”; “XX əsrde din və maarifçilik” və “Əndəlüsde elm və onun Avropaya təsiri” adlı məqalələr “Tədris” rubrikasında nəşr edilib.

“Qırımızı terrorun, erməni məkribinin qurbanı olmuş elmi-mədəni və milli-mənəvi irlərimiz”, “Xarizma nədir və Həzrət Peyğəmbərin xarizmasının bədəvilər üzərindəki təsirləri” mövzusunda yazılar “Baxış bucağı” rubrikasında yerləşdirilib.

“Vətənpərvərlik” rubrikasında “Qarabağ Azərbaycanın tərkib hissəsidir” və “Xocalım, qan yaddaşım, səni unutmayaçaq bu xalq”

məqalələri dərc olunub.

“Dəyərlərimiz” rubrikasında “Ramazan ayı ərəfəsində”; “Xıdır Nəbi baramı”; “Bir peyğəmbər adəti: hədyyəleşmək”; “Bir milleti və fərdi var edən dəyərlərdirmi? (Tarixə nəzəri baxış)”; “İctimai həmrəyliyin möhkəmləndirilməsində bayramların rolu”; “Oruc ibadətinin hikməti və mənəvi faydalari”; “Günahları yandıran Ramazan”; “Qurani-Kərimdə peyğəmbərlər” başlıqlı məqalələr yer alıb.

“Araşdırma” rubrikasında isə “Qafqaz və Afurca seyidləri”; “Qarabağda mövcud olan Alban məbədləri” sərlövhəli yazılar dərc olunub.

Jurnalın sonuncu – “Ədəbiyyat” rubrikasında “Necə oldu ki, Oksforda girdə bilmədim” başlıqlı dilişimə tərcümə edilmiş hekayə, “Müqəddəs Kitab” mövzusunda məqalə verilib.

“Dini-irfanı və fəlsəfi kontekstdə Nizami Gəncəvi yaradıcılığı” mövzusunda respublika elmi konfransı

Dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyinin qeyd olunmasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin imzaladığı Sərəncama uyğun olaraq, Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun təşkilatçılığı ilə 21 may 2021-ci il tarixdə “Dini-irfanı və fəlsəfi kontekstdə Nizami Gəncəvi yaradıcılığı”

mövzusunda respublika elmi konfransı keçirilib.

“ZOOM” programı vasitəsilə onlayn formada təşkil olunan konfransda ölkənin müxtəlif ali təhsil müəssisələrinin, elmi qurumlarının alımları iştirak ediblər.

Konfransın moderatoru – Aİİ Dillər və ictimai fənlər kafedrasının müdürü, f.f.d., dos. İlkin Əlimuradov konfrans iştirakçılarını salamladıqdan sonra, açılış nitqi üçün sözü Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru, i.f.d. Aqil Şirinova verdi.

Rektor Aqil Şirinov konfrans iştirakçılardan salamladıqdan sonra,

tədbirin ilahiyyat elminə töhfəsi baxımdan önemini diqqətə çatdırıldı. Nizami Gəncəvi irsi haqqında yalnız Azərbaycan dilində deyil, həmçinin qərbdilli məqalələrə də rast gəlindiyini vurgulayan rektor onun irfan dünyasında tutduğu yeri vurgulayaraq, əsərlərindən nümunələr göstərib, tolerantlıq münasibətlərinin ədəbin bədii nümunələrində necə əks olunduğuandan söz açdı. Həmçinin Nizami Gəncəvinin bir çox elmlərdən xəbərdar olan görkəmli filosof, mütefəkkir kimi şöhret tapdığını qeyd etdi. Rektor çıxışının so-

nunda N.Gəncəvi yaradıcılığını İslam renessansının en böyük töhfələrindən biri kimi qiymətləndirib, konfransın fəaliyyətində uğurlar dilədi.

Daha sonra məruzə etmək üçün söz Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin baş icraçı direktoru Elnur Əliyevə verildi. E.Əliyev konfrans iştirakçılarını salamladıqdan sonra, ötən gün Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin

“Cənubi Qafqaz: regional inkişaf və əməkdaşlıq perspektivləri” mövzusunda müzakirələrin önemindən bəhs etdi. Nizami Gəncəvi yaradıcılığının sivilizasiyalararası körpü rolunu oynadığını vurgulayan məruzəçi

ədəbin qoyub-getdiyi irlərin bu gündə aktual olduğunu qeyd etdi. Nizami Gəncəvinin insanpərvər, ideal müsəlman olduğunu diqqətə çatdıraraq, məsələlərə ümumbehşəri kontekstdən yanaşdığını bildirdi.

E.Əliyev Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin belə təkrarsız şəxsiyyəti tanıtmaq, dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün dövlət tərəfindən göstərilən dəstəyi xüsusi vurgulayaraq, 2021-ci ilin “Nizami ili” elan olunmasına görə cənab Prezidentə xüsusi təşəkkürünü ifadə etdi.

AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun direktoru, akademik Teymur Kərimli çıxış edərək, erməni faşizmi üzərində 44 günlük mühəribədə qazanılan qələbə münasibətilə konfrans iştirakçılarını salamladı. Məhz bu ilin “Nizami ili” elan olunduğuuna görə, böyük dühələrimizi dünyaya tanıtmak yolunda göstərdiyi xidmətlərə görə ölkə başçısına təşəkkürünü bildirdi. Daha sonra Nizami yaradıcılığına toxunaraq, əsərlərindən nümunələr göstərib, şairin bütün insanların Tanrı qarşı-

sında bərabər olduğunu təbliğ etdiyini vurğuladı. İnsanın yalnız elmləriyadan, ədalətsizlikdən, züldən

qurtula biləcəyini vurğulayan şairin yazdıqlarının bu gün də aktual olduğunu diqqətə çatdırıldı.

Daha sonra AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun direktor müavini, fil.f.d., dos. Aygün Bağırova çıxış edərək, akademik İsa Həbibbəyli adından konfrans iştirakçlarını salamladı. Nizami Gəncəvi irsinin önəmindən bəhs edərək, şairin yaradıcılığının əsrlərərasi körpü olduğunu vurğuladı. Ədibin qoyub-getdiyi ədəbi irsi hər yaşda mümkün qədər yenidən oxumağın önəmini diqqətə çatdırıran məruzəçi qeyd etdi ki, gənc yaşda oxucuya onun

esq fəlsəfəsi maraqlı gələ bilərsə, yaşlı insana da onun müdriklik fəlsəfəsi maraqlı gələ bilər. Ədəbiyyat İnstitutu tərəfindən "Nizami ili" çərçivəsində Nizami yaradıcılığının seçilmiş nümunələrinin Azərbaycan diasporasının köməyi ilə Hollandiya, Argentina, Polşa və başqa ölkələrdə müxtəlif dillərə tərcümə olunaraq çap edildiyini nəzərə çatdırıran direktor müavini konfransın keçirilməsinə görə Aİİ kollektivinə təşəkkürünü bildirdi.

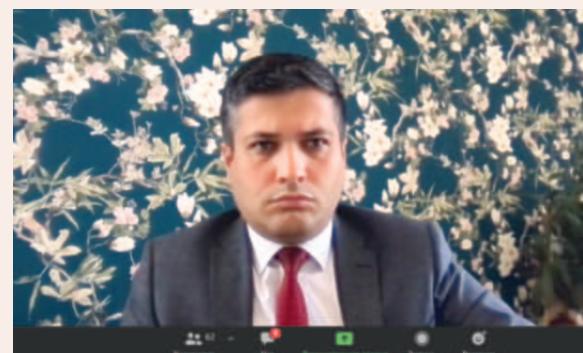
Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fonduun icraçı direktoru, ilahiyat üzrə fəlsəfə doktoru Mehman İsmayılov çıxış edərək, tədbirin önəmini qeyd etdi. Nizami Gəncəvinin Azərbaycan kimliyini əks etdirən bütün keyfiyyətlərə malik bir şəxsiyyət olduğunu diqqətə çatdıraraq, onun irsinin gələcək nəsil lərə çatdırılmasının vacibliyini və bu yaradıcılığın hələ uzun illər yaşamalı olduğunu vurğuladı.

Misirdəki "Vətənpərvər" Diaspor Təşkilatları Birliyinin sədri, tədqiqatçı-alim Seymour Nəsimrov məruzə etmək üçün söz aldı. S.Nəsimrov apardığı tədqiqatlar zamanı Azərbaycanın qəhrəman, xeyirxah, elm və ədəbiyyata bağlı şəxsiyyətlər yetişdirdiyinin şahidi olduğunu diqqətə çatdırıldı. Yaşadığı və fəaliyyət göstərdiyi Misirdə Nizami Gəncəvi irsinin öyrənilməsinə və təbliğinə daim xüssesi yer ayırdıqlarını, bu görkəmli ədibi təbliğ etməklə Azərbaycanı tanıtdıqlarını xüsusi qeyd etdi.

Fasilədən sonra konfrans panellərlə davam edib.

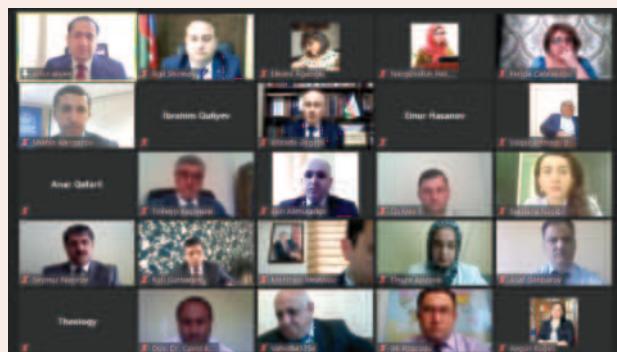
Aİİ Dinşunaslıq kafedrasının müdürü, f.f.d., dos. Anar Qafarovun moderatorluq etdiyi paneldə AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun direktor müavini, fil.e.d., prof. Əliyev, AMEA Nizami Gəncəvi adına

Ədəbiyyat İnstitutu Mətbuat tarixi və publisistika şöbəsinin müdürü, fil.e.d., prof. Vüqar Əhməd, AMEA Qafqazşunaslıq İnstitutu Gürcüstanşunaslıq şöbəsinin müdürü, dos. Vahid Ömərov, Aİİ Dillər və ictimai fənlər kafedrasının müdürü, f.f.d., dos. İlkin Əlimuradov, AMEA Fəlsəfə İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, f.f.d., dos. Faiq Ələkbərov, Sumqayıt Dövlət Universiteti Fəlsəfə, soziologiya və politologiya kafedrasının baş müəllimi, f.f.d. Fəridə Cəbrayılova, Aİİ İslamsunaslıq kafedrasının müəllimi, f.f.d. İbrahim Quliyev məruzələrlə çıxış etdilər.

Aİİ İslamsunaslıq kafedrasının müdürü, f.f.d. Əhməd Niyazovun moderatorluq etdiyi paneldə Gəncə Dövlət Universiteti Azərbaycan tarixi kafedrasının dosenti, t.f.d. Cavid Bağırzadə, AMEA Gəncə Böləməsinin baş mütəxəssisi, t.f.d. Elnur Həsənov, Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin böyük elmi işçisi, t.f.d. Əli Fərhadov, Aİİ-nin doktorantı Nərgizxatun Həsənova və ölkənin bir çox ali və təhsil müəssisələrindən olan tədqiqatçıların məruzələri dinlənildi.

Konfransın sonunda iştirakçılara sertifikatlar təqdim olundu.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru Aqil Şirinov 31 may 2021-ci il tarixdə “Nur-Mübarək” Misir İslam Mədəniyyəti Universitetinin təşkilatçılığı və Qazaxıstan

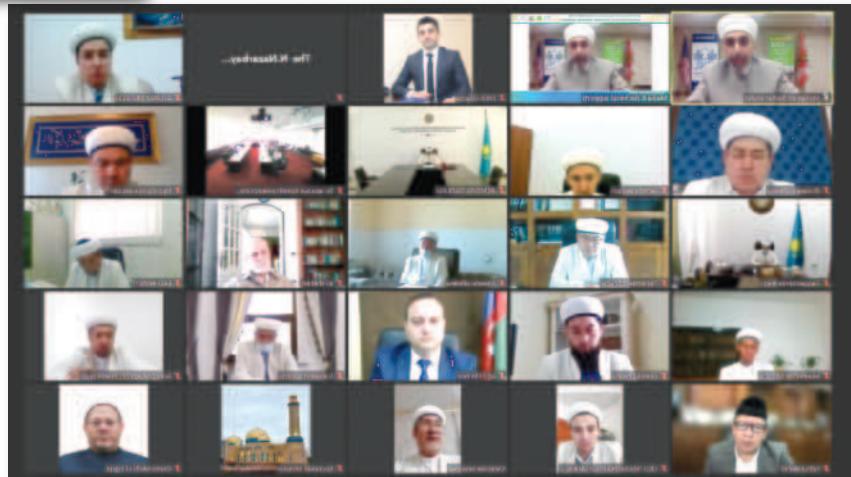
Müsəlmanları Ruhani İdarəsinin dəstəyi ilə Almatı şəhərində keçirilən beynəlxalq elmi-praktik konfransda onlayn iştirak edib. “Milli-mənəvi birliyin möhkəmlənməsində dini təhsilin rolu” mövzusunda təşkil olunan beynəlxalq elmi-praktik konfrans Qazaxıstan Respublikasının müstəqillik qazanmasının 30, ölkədə fəaliyyət göstərən “Nur-Mübarək” Misir İslam Mədəniyyəti Universitetinin yaradmasının 20 illiyinə həsr olunub.

Aİİ rəhbəri Aqil Şirinov kon-

Aİİ rektoru beynəlxalq elmi-praktiki konfransa qatılıb

fransda məruzə ilə çıxış edib. Bildirib ki, din təhsili ister dinin əsas prinsiplərinin doğru şəkildə cəmiyyətə çatdırılması, isterse də dövlət təhlükəsizliyi baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, dəyərlər sistemi olaraq din cəmiyyətin mənəvi inkişafında və ictimai birliyin təminində əvəzsiz rola malikdir.

Ölkəmizdə ali dini təhsil verən yeganə müəssisə olan Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu haqqında məlumat verən rektor yüksək elmi təfəkkürə malik olan kadrların rəhbərliyində milli-mədəni irsi anlayıb dəyərləndirə bilən, mövcud problemlərə dair həll yolları irəli sürən, ilahiyyat sahəsində əsas bılıklar yiyələnən kadrlar hazırlamağı qarşısına məqsəd qoyduğunu vurğulayıb.

İlahiyyat fakültəsinin dekanı beynəlxalq simpoziumda iştirak edib

TÜRKİSTAN'DAN BALKANLARA TÜRK SUFİZMİNDE EHL-İ BEYT KADINLARI (MAKTEL-İ HÜSEYİN'LER ÇERÇEVESİNDE)

Doç. Dr. Elmura Azizova
Azərbaycan İlahiyyat Enstitüsü

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu İlahiyyat fakültəsinin dekanı, dozent Elnurə Əzizova 2 iyun 2021-ci il tarixdə beynəlxalq simpoziumda onlayn iştirak edib.

Türkiyə Cumhuriyyəti Məmərə Universitetinin təşkilatçılığı ilə keçirilən “Türküstandan Bal-

kanlara türk sufizmi” beynəlxalq simpoziumunda dos. E.Əzizova “Türküstandan Balkanlara türk sufizmında Əhli-Beyt qadınları (məqtəli-Hüseynlər çərçivəsində)” mövzusunda məruzə edib.

E.Əzizova çıkışında türksoylu xalqların təsəvvüf mirasının orta-

tarixi-ədəbi növü olan məqtəli-Hüseynlərin inkişaf prosesini və Əhli-Beyt qadınlarının təmsalında bu nümunələrin didaktik xüsusiyyətlərini təhlil edib.

Məruzəçi bu təhlillər əsasında türkdilli məqtəllerin ərəbcə və farsca olan nümunələri arasında qarşılıqlı müqayisə aparıb. Məqtəllerin, sadəcə, Kərbəla hadisəsi haqqında tarixi məlumat verə mənbə olmadığını bildirərək, əsr-lərboyu təsəvvüf mühitində dövri olaraq oxunan bu əsərlərin həm də müsəlman cəmiyyətinə ideal insan amilləri aşlayan didaktik xüsusiyyətlər daşıdığını vurğulayıb.

E.Əzizova Kərbəla şəhidi Hüseyin ibn Əli başda olmaqla, Əhli-Beytin digər üzvlərinin, o cümlədən, qadın təmsilçilərinin nümunəsində məqtəllərin türksoylu xalqların kamil insan tipi formalasdırmasında mühüm rol oynadığını bildirib.

Yaz semestrinin yay imtahan sessiyası başladı

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda 7 iyun 2021-ci il tarixdə 2020/2021-ci tədris ili üçün bakalaviyat və magistratura səviyyələri üzrə yay semestrinin yay imtahan sessiyası başlayıb. Dörd həftə davam edəcək sessiya təsdiq edilmiş imtahan cədvəlinə uyğun olaraq, "Microsoft Teams" platforması üzərindən şifahi, ehtiyac olduğu təqdirdə, yazılı formada həyata keçirilir.

Ali təhsil müəssisəsində xüsusi karantin rejiminin tələbləri və məsafədən tədrisin reallıqları nəzərə alınaraq, imtahan sessiyasında tələbələrin bilik və bacarıqlarını göstərmələri üçün lazımi şərait yaradılıb.

İmtahan sessiyasının mövcud qaydalara uyğun təşkil edilməsi, sualların tərtibi, tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsində şəffaflığın və obyektivliyin tam təmin olunması, sessiyanın gedisi zamanı imtahanların nəticəsindən yaranan biləcək narazılıqların araşdırılması və həll edilməsi məqsədilə ali təhsil müəssisəsində Qərargah və onun nəzdində Apellyasiya Komissiyası yaradılıb. Qərargah mövcud şəraitə uyğun olaraq məsafədən onlayn şəkildə fəaliyyət göstərəcək. Daxil olan elektron müraciətlər, şikayətlər qısa müddətdə çevik şəkildə araşdırılacaq və lazımı tədbirlər görüləcək.

Ali təhsil müəssisəsinin İlahiyyat fakültəsinin dekanlığı tələbələrlə imtahanqabağı "Microsoft Teams" platforması üzərindən görüş keçirib. İclasda tələbələrə onlayn formada təşkil olunacaq imtahan qaydaları barədə ətraflı məlumat verilib, mövzu ilə

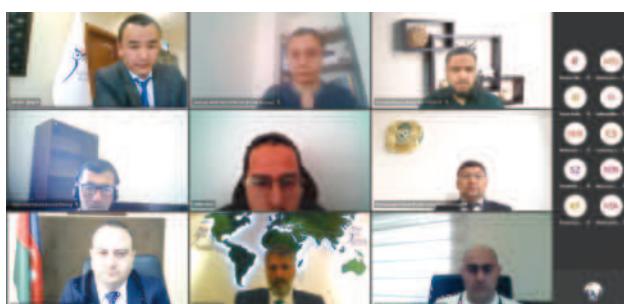

əlaqədar təhsilalanların fikirləri dinlənilib və sualları cavablandırılıb. Qeyd olunub ki, imtahan sessiyası ərzində mütəmadi şəkildə tələbələrin imtahanlarda qarşılaşa biləcəkləri problemlərlə bağlı görüşlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

COVID-19 infeksiyasının yayılmasının qarşısının alınması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərən ali təhsil müəssisələrində tədris, təlim-tərbiyə prosesi distant formada keçirilib. Aİİ-də cari tədris prosesi Təhsil Nazirliyinin tövsiyəsinə uyğun olaraq onlayn şəkildə "Microsoft Teams" platforması üzərindən təşkil edilib.

Azərbaycan Respublikasının təhsil naziri Emin Əmrullayev ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində 2020/2021-ci tədris ilinin yaz semestrinin yay imtahan sessiyasının distant (məsafədən) keçirilməsi ilə bağlı müvafiq əmr imzalayıb.

Aİİ-nin rektoru və müəllimləri beynəlxalq simpoziumda iştirak

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru və müəllimləri 8 iyun 2021-ci il tarixdə "Orta Asiyadan Anadoluya İslam elmləri: şəhərlər, alimlər, əsərlər, məsələlər" mövzusunda beynəlxalq simpoziumda iştirak ediblər.

Türkiyə Cumhuriyyəti Karabük Universitetinin təşkilatçılığı ilə baş tutan beynəlxalq simpozium onlayn formatda keçirilib.

Qırğızıstan, Qazaxıstan və Özbəkistanın, o cümlədən digər ölkə universitet və tədqiqat təşkilatlarının alimlərinin iştirak etdikləri beynəlxalq tədbirdə İlahiyyat İnstitutunun rektoru, İlahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aqil Şirinov "İslam mədəniyyətinin inkişafında ortaasiyalı alimlərin rolu" mövzusunda çıxış edib.

A.Şirinov Orta Asiya alimləri haqqında ətraflı məlumat verərək, sözügedən mütəfəkkirlərin İslam mədəniyyətindəki xidmətlərindən ətraflı söz açıb.

Beynəlxalq simpoziumda Aİİ İlahiyyat fakültəsinin dekanı, ilahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru, dosent El-nure Əzizova "XVIII əsrдə Türküstanda dastanlaşmış bir məqtəl nümunəsi: Sayqalinin "Rövzətüş-sühədə" sında ilk dövr İslam tarixinə baxış" mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. E.Əzizova məruzəsində turkdilli məqtəllərin təşəkkülünə təsir edən mənbələrin təsnifatını aparıb, bu növün daha çox filoloji cəhətdən tədqiq olunmuş bir nümunəsi kimi, Sabir Sayqalinin "Rövzətüş-sühədə" əsərini tarixi perspektivdən tədqiq edib.

İslamşunaslıq kafedrasının müdürü, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Əhməd Niyazov sözügedən simpoziumda "Zəməxşəri və Xarezm" panelinin moderatorluğunu edib, həmçinin "XIX əsr Qafqazda islahatçılar və onların sosial həyata təsirləri" mövzusunda mühazirə ilə çıxış edib. Əhməd Niyazov XIX əsr Azərbaycanda islahatçılıq hərəkatının qabaqcılari və onların maarifçilik fəaliyyəti barədə ətraflı məlumat verib.

Nö 4
iyul-dekabr
2021

Təsisçi:
Azərbaycan
İlahiyyat İnstitutu

Baş redaktor:
Aqil Şirinov

Redaksiya şurası:
Mirniyaz Mürsəlov
Ayşən Aslanova
Elnarə Ağaoğlu
Rəna Həsrətova

Məsul redaktor:
Elnarə Ağaoğlu

Texniki redaktor:
Hilal Ağamoğlanov

Foto:
Ayaz Mikayıł-zadə

Ünvan:
Əhməd Cəmil, 41A

Əlaqə nömrəsi:
(+994) 12 510 65 45

Tiraj: 500
“Nurlar”
Nəşriyyat-Poliqrafiya
Mərkəzində
çap olunub

www ait.edu.az
@ bulletin@ait.edu.az
f ilahiyyatinstytutu
o ilahiyyatinstytutu